

ZWIĄZEK SYBIRAKÓW

ZARZĄD GŁÓWNY

Komunikat
1/155

Warszawa 2025

Szanowni P.T. Prezesi Oddziałów i Kół Prosimy o zaznajamianie z treścią Komunikatu wszystkich członków Zarządu i Związku

Redakcja: Marian Boczar

Projekt okładki:
Katarzyna Boczar

Copyright © by Związek Sybiraków Zarząd Główny 2025
e-mail: biuro@sybiracyzg.pl

**Szanowni Państwo
z relacjami na bieżąco można zapoznać się
na stronie internetowej Zarządu Głównego Związku Sybiraków**

www.sybiracyzg.pl

**jak również na profilu społecznościowym Facebook
Zarząd Główny Związku Sybiraków**

ISSN 1508-0676

Nakład 350 egz.

Związek Sybiraków Zarząd Główny
00-021 Warszawa, ul. Chmielna 15 lok. 108, tel. 22 827 93 71
Konto bankowe PKO BP S.A. I O/Warszawa
Nr 85 1020 1013 0000 0502 0149 8617

Uchwała nr 82

Z posiedzenia Zarządu Głównego Związku Sybiraków w dniu 28/10/2024

Zarząd Główny Związku Sybiraków podjął uchwałę ustalającą wysokość składek na rok 2025.

Wysokość rocznej składki członkowskiej wynosi :

-członkowie zwyczajni 72 zł

-członkowie rodzin (wdowy, dzieci) 36 zł.

Sekretarz Generalny
Zarządu Głównego Związku Sybiraków

Sekretarz Eugeniusz Kuszka

Prezes
Zarządu Głównego Związku Sybiraków

Kordian Borejko

Wspieranie działań archiwalnych 2024

31.12.2024 roku zakończyliśmy realizację zadania zatytułowanego „Archiwizacja i udostępnienie materiałów archiwalnych dotyczących osób wywiezionych na Sybir, należących do Związku Sybiraków Zarządu Głównego”, współfinansowanego przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych.

Celem zadania było opracowanie, udostępnianie oraz zabezpieczanie 15 tys. kwestionariuszy członków Związku Sybiraków oraz załączonych do nich materiałów archiwalnych wchodzących w skład zasobu archiwum Zarządu Głównego Związku Sybiraków.

Wszystkie opracowane materiały archiwalne zostały zinwentaryzowane w Zintegrowanym Systemie Informacji Archiwalnej.

https://zbioryspoleczne.pl/archiwa/PL_1071

ARCHIWA
PAŃSTWOWE

Odsłonięcie monumentu w holdzie Sybirakom wywiezionym z Wysokiego Mazowiecka i z okolic.

Dnia 29.09.2024 roku w Wsokiem Mazowieckiem odsłonięto monument, na którym są zamieszczone imiona i nazwiska wywiezionych na Sybir mieszkańców Wysokiego Mazowiecka i okolic. To ponad dwumetrowy Głaz przywieziony ze Szwecji usytuowany na terenie kościoła obok Pomnika poświęconego Matce Sybiraczce.

Uroczystość poprzedziła Msza święta w intencji Sybiraków, której przewodniczył ks. prałat Ryszard Niwiński proboszcz parafii.

Po eucharystii wszyscy udali się przed Pomnik, gdzie w serdecznych słowach zebranych powitał Prezes Koła Waldemar Ostrowski. Odegrano Hymn Państwowy i Hymn Sybiraków. Następnie odsłonięto i poświęcono pomnik. Do odsłonięcia poproszono Danutę Pieńkowską Wolfart - Prezes, Waldemara Ostrowskiego Prezesa Koła, Burmistrza Jarosława Siekierko i Sybiraków: Mirosławę Czarkowską, Wiesławę Krajewską i Jerzego Kozłowskiego. Pomnik poświęcił ks. prałat Jerzy Niwiński.

Córka Sybiraka Danuta Wyszynska odczytała rys historyczny o Sybirakach.

Podczas uroczystości głos zabrali Danuta Pieńkowska Wolfart Prezes Oddziału Z.S w Łomży, Nina Żyłko - Sekretarz i Rzecznik

Prasowy Oddział, Starosta i Burmistrz Wysokiego, który podziękował Prezesowi Waldemarowi Orłowskiemu, Zarządowi Koła i wszystkim tym, którzy przyczynili się do powstania na terenie działania Oddziału jeszcze jednego Znak Pamięci. Trzeba koniecznie zaznaczyć, że to dzięki staraniom i ogromnemu zaangażowaniu Prezesa Waldemara Ostrowskiego, Wiceprezesa Waldemara Sokolika i członków Zarządu Koła - nie szczędzili swoich sił ani czasu. Od roku starali się aby ten Znak pamięci powstał. Dzięki takim aktywnym członkom pamięć o Sybirakach nie zaginie to prawdziwi patrioci, którzy kochają Ojczyznę.

W uroczystości uczestniczyli: Starosta, Burmistrz, samorządowcy, 14 pocztów sztandarowych, Sybiracy z rodzinami i liczni mieszkańcy miasta Wysokie Mazowieckie .

Opracowała: **Nina Żyłko**

35. rocznica powstania Koła Związku Sybiraków w Rzepinie

7 października 2024 r. odbyły się uroczystości z okazji 35. rocznicy powstania Koła Związku Sybiraków w Rzepinie (Oddział ZS w Gorzowie Wielkopolskim) oraz Światowego Dnia Sybiraka.

Obchody rozpoczęły się w Zespole Szkół w Rzepinie konferencją, w której uczestniczyli członkowie Kół Sybiraków: z Rzepina wraz z prezesem Zarządu Koła Antonim Ratowtem, Gorzowa Wielkopolskiego, Słubic i Kostrzyna nad Odrą, prezes Zarządu Oddziału ZS w Gorzowie Wielkopolskim Ewa Rawa, przedstawiciele władz lokalnych, funkcjonariusze służb mundurowych, dyrektor Zespołu Szkół w Rzepinie Ewa Winiarczyk, nauczyciele oraz uczniowie liceum, wśród których duże poruszenie wywołała już sama wystawa poświęcona zsyłkom na Sybir. Na wstępie uroczystości, po powitaniu zaproszonych gości, 35. letnią historię Koła Związku Sybiraków

UROCZYSTOŚCI I SPOTKANIA

w Rzepinie, przy wsparciu Wioletty Nowak, przedstawił prezes Antoni Ratowt. Część artystyczną uświetnili swoim występem uczniowie, którzy pod kierunkiem Moniki Sobańskiej i Wioletty Nowak, przygotowali montaż słowno-muzyczny wprowadzający uczestników spotkania w wyjątkowy nastrój. Następnie odbyła się najbardziej wzruszająca część konferencji, podczas której Sybiryacy: Maria Drajwińska, Jadwiga Ostrowska i Wiesław Szlachciuk podzielili się swoimi wspomnieniami i życiowymi historiami pełnymi bólu, wytrwałości, heroizmu i przede wszystkim niezłomnej woli przetrwania. Prezes Ewa Rawa, mówiąc o działalności Sybiraków w zakresie propagowania wśród młodzieży wiedzy historycznej, podziękowała za wieloletnią współpracę i za organizację uroczystości. Dyrektor Zespołu Szkół Ewa Winiarczyk podkreśliła, że obowiązkiem kolejnych pokoleń jest pielęgnowanie pamięci o martyrologii, trudach życia Sybiraków. Współpraca Koła i Zespołu Szkół jest gwarancją, że pamięć o bohaterstwie Polaków i ofiarach, jakie poniósł nasz naród, będzie przekazywana dalej.

Następnie, w kościele pw. św. Katarzyny została odprawiona Msza Święta dziękczynna za wszystkich członków Związku oraz ich rodziny.

Po Mszy Świętej wszyscy zebrani udali się na cmentarz, gdzie po odśpiewaniu Hymnu Sybiraków, przed Pomnikiem Sybiraków złożono kwiaty oraz pomodlono się za wszystkich tych, którzy nie powrócili z zsyłki i zginęli na „niehumanitarnej ziemi”.

Wydarzenie to było jednym z ważniejszych elementów kształtowania świadomości historycznej i patriotycznych postaw. Żywa, namacalna historia, bezpośredni kontakt z jej świadkami to niepowtarzalna lekcja szacunku i pokory wobec pokoleń doświadczonych przez zło, które dziś wydaje się niemożliwe i nieprawdopodobne.

Zarząd Koła Związku Sybiraków w Rzepinie składa gorące podziękowania burmistrzowi Sławomirowi Dudzisowi za objęcie patronatem obchodów rocznicy. Dziękujemy Dyrektor Ewie Winiarczyk za organizację uroczystości, a Wiolecie Nowak i Monice Sobańskiej za przygotowanie młodzieży. Wyrazy wdzięczności za wsparcie organizacji przedsięwzięcia składamy Panu Krzysztofowi Kononowiczowi. Wszystkim, którzy pomogli w organizacji i uświetnili uroczystość oraz uczestniczyli w niej, składamy serdeczne podziękowania.

Do serdecznych podziękowań dołącza się Zarząd Oddziału Związku Sybiraków w Gorzowie Wielkopolskim.

Opracowanie: **Ewa Rawa**

UROCZYSTOŚCI I SPOTKANIA

GRÓB WETERANA WALK O WOLNOŚĆ I NIEPODLEGŁOŚĆ POLSKI

12 października 2024 roku w Łodzi na cmentarzu rzymskokatolickim ul. Szczecińska został oznaczony grób por. Bolesława Sasiadka tabliczką „GRÓB WETERANA WALK O WOLNOŚĆ I NIEPODLEGŁOŚĆ POLSKI” przyznaną przez Instytut Pamięci Narodowej.

Rangę uroczystości podniosła asysta wojskowa przydzielona przez Dowódcę 9. Łódzkiej Brygady Obrony Terytorialnej i modlitwa ks. ppłka Tomasza Krawczyka, proboszcza Parafii Wojskowej p.w. św. Jerzego w Łodzi.

Porucznik Bolesław Sasiadek był członkiem Związku Sybiraków Oddziału Łódzkiego i był odznaczony Odznaką Honorową Sybiraka. W/w uroczystości uczestniczyli przedstawiciele: Weteranów Misji Poza Granicami Państwa w Łodzi, Związku Weterana Działań poza Granicami Państwa z Legionowa, oraz rodzina sybiracka Sasiadków. Życiorys porucznika Bolesława Sasiadka przedstawił syn Tadeusz Sasiadek, podkreślił, że „... 12 października jest dniem szczególnym dla naszej rodziny. To dzień 81. Rocznica Bitwy pod Lenino oraz 15. rocznica śmierci mojego ojca, porucznika Bolesława Sasiadka, żołnierza 3. Pułku 1. Dywizji Piechoty im. Tadeusza Kościuszki...”

UROCZYSTOŚCI I SPOTKANIA

Uczestnicy uroczystości na cmentarzu Rzymsko-Katolickim w Łodzi

XXV Koncert Pamięci w Białymstoku

Wojewoda Podlaski i Podlaskie Stowarzyszenie Pamięci Zesłańców Sybiru przekazało Sybirakom jako współorganizatorom tego koncertu zaproszenie z okazji 85. rocznicy agresji sowieckiej na Polskę. Uroczystość miała miejsce 29 października 2024 r. w sali konferencyjnej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku.

Patronami honorowymi byli: Wojewoda Podlaski, Marszałek Województwa Podlaskiego, Prezydent Miasta Białegostoku, Podlaski Kurator Oświaty.

Prezenterzy powitali dostojnych gości według rangi i stanowiska, wykonawców oraz licznie przybyłej młodzieży.

Wygłoszone słowo wstępne wojewody podlaskiego Jacka Brzozowskiego podkreśliło rangę zorganizowanej uroczystości i zaangażowania młodzieży w patriotyczne ideały.

Analizę historyczną sowieckiej okupacji Białegostoku i wynikających konsekwencji wobec Polaków wygłosił Marcin Zwolski, pracownik naukowy Muzeum Pamięci Sybiru w Białymstoku. W bardzo przystępny sposób przekazał informacje z najazdu Sowietów 17 września 1939 roku oraz ich zarządzenia i zakazy wynikające z obecności w Białymstoku już 22 września tego samego roku.

Uczniowie ze szkół z Białegostoku i województwa podlaskiego recytowali patriotyczne i historyczne wiersze i pieśni. Występy chóru seniorów "Cantylena" i oraz chóru "Bell Canto" z Gminnego Ośrodka Kultury w Jaświłach były przerwami pomiędzy występami młodzieży. Śpiewane pieśni nawiązywały do minionych czasów, powstań, piosenek wojennych, a najbardziej zapadła w pamięć "Pieśń Konfederatów Barskich" w wykonaniu chóru "Bell Canto".

Zabierająca głos Jolanta Hryniewicka, prezes białostockiego Oddziału Związku Sybiraków podkreśliła dużą rolę w zaangażowaniu młodych uczestników konkursu, w tak ambitne dzieło jakim jest historia

UROCZYSTOŚCI I SPOTKANIA

i sięgnięcie do tak odległych dla nich czasów, jakim były zrywy niepodległościowe na przestrzeni wieków.

Na zakończenie uroczystości zostały wręczone nagrody laureatom w konkursie o tematyce agresji Sowietów na Polskę 17 września 1939r. Nagrody były wręczane wg kategorii wiekowej i zajętego miejsca.

Jerzy Bołtuć podziękował wszystkim organizatorom, wykonawcom - uczniom-, członkom chóru, patronom honorowym i medialnym oraz przybyłej publiczności. Laureaci, oprócz drobnych upominków, otrzymali piękne kwiaty.

Patriotyczna uroczystość na pewno przybliży młodemu pokoleniu uniwersalne wartości, jakie wynikają z poznawania przeszłości, która daje prawo do przyszłości.

Opracowała: **Jolanta Hryniewicka**

Zaduszki sybirackie 2024

W listopadzie dnia piątego grupa Sybiraków i sympatyków tej organizacji oraz członkowie rodzin zostali zaproszeni do Muzeum Pamięci Sybiru na wspomnienia o tych, co już od nas odeszli na drugą stronę życia, ale pozostali w naszej modlitwie i pamięci.

Wspomnieniom o nich towarzyszył kwartet muzyczny Etnisomnia oraz baryton Maciej Nerkowski, artysta Opery i Filharmonii Podlaskiej.

W ten listopadowy wieczór spotkali się przyjaciele i członkowie rodzin zmarłych Sybiraczek i Sybiraków. Spotkanie stało się wspólną okazją do wspomnień i oglądania fotografii. Była to chwila refleksji i zadumy nad mijającym czasem.

Wśród wspomnianych osób były: Danuta Gajdeczka, Danuta Gawronek, Łucja Gąsowska, Aleksandra Kowalska-Siry, Kazimierz Michałowski,

UROCZYSTOŚCI I SPOTKANIA

Leokadia Nowik, Stanisława Wiatr Partyka, Alicja Wołczaska, Helena Łapińska - Suszczyńska.

Prowadząca spotkanie przekazywała krótkie wspomnienia o zmarłych, ale najbardziej wstrząsające były relacje członków rodzin i przyjaciół. Relacje wzruszyły swoim realizmem i miłością do tych, co już odeszli. Wspomnienia o sędziwych babciach, które przelały swoją miłość i opiekuńczość na wnuki, miłość matki borykającej się z ciężkim losem - samotnie wychowywała troje dzieci, wspierając je w życiowych kłopotach i autorki wspaniałych książek, napisanych z przeżyć na zesłaniu.

Wydana publikacja przez Muzeum Pamięci Sybiru charakteryzuje i opisuje dokładnie życiorysy zmarłych. W epitafium publikacji zamieszczony jest taki tekst: Wspominamy tych, których nie ma już wśród nas, ale ich dzieciństwo wciąż żyje, a pamięć o nich jest żywa. To nasza odpowiedzialność, aby ich życie i doświadczenia trwały w naszej pamięci i sercach.

Wspominamy również tych, których historie pozostają niewystarczająco odkryte.

I wszyscy Ci, o których pamiętamy.

Opracowała: **Jolanta Hryniewicka**

Apel z okazji Narodowego Święta Niepodległości

Spółeczność Szkoły Podstawowej nr 4 im. Sybiraków w Białymstoku zaprosiła grupę Sybiraków na obchody Święta Niepodległości w dniu 8 listopada 2024 r.

Uroczystość rozpoczęła się wprowadzeniem sztandaru szkoły, a następnie odśpiewaniem hymnu.

Dyrektor szkoły Izabela Grzybowska przywitała wszystkich gości, wśród nich oprócz Sybiraków byli rodzice występujących uczniów oraz całą kadrę nauczycielską i najmłodszych - pierwszoklasistów.

Przygotowaniem programu uroczystości zajęły się nauczycielki danej szkoły,

a wykonaniem uczniowie klasy VII b. Pokaz baletu z biało-czerwonymi wstęgami zachwycił widzów, a szczególnie najmłodszych. Konferansjerzy – uczniowie - sprawnie prowadzili przebieg programu. Patriotyczne pieśni i wiersze budziły w nas wzruszenie, a aktorzy w strojach charakterystycznych dla marszałka Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego i mistrza Ignacego Paderewskiego jeszcze bardziej przybliżyły realia tamtych czasów. Marszałek Piłsudski wytyczał granice Polski orężem, a dwaj ostatni muzyką i dyplomacją. Aktor grający Ignacego Paderewskiego zacytował słowa Mistrza: „Muzyka jest moją pasją, a Polska miłością”.

UROCZYSTOŚCI I SPOTKANIA

Po części artystycznej zabrała głos prezes Zarządu Związku Sybiraków Jolanta Hryniewicka. Przedstawiła naukę w szkole na Syberii, zmagania z brakiem materiałów szkolnych - atrament z kopiowego ołówka - i marginesy gazet jako zeszyty. Dominującym uczuciem był głód, a kromka chleba była nieosiągalna dla wielu z nas.

Zabierający głos prezes Podlaskiego Stowarzyszenia Pamięci Zesłańców Sybiru Jerzy Bołtuć podkreślił znaczenie Święta Niepodległości i tego, że żyjemy w wolnej Polsce.

Po krótkiej przerwie wypełnionej rozmowami i wspomnieniami, zebraliśmy się wraz z uczniami na korytarzu szkoły i z wybicciem godziny 11.11 odśpiewaliśmy hymn narodowy. Wychowankowie tej szkoły zasługują w pełni na noszone z dumą imię Sybiraków, których przodkowie walczyli za Niepodległą.

W ten sposób godnie i z powagą celebrowaliśmy tak ważną dla Polaków 106 rocznicę odzyskania niepodległości po 123 latach niewoli.

Opracowała: **Jolanta Hryniewicka**

Ogólnopolski dzień Seniora

W ramach obchodów Ogólnopolskiego Dnia Seniora w dniu 21.11.2024 r. reprezentacja z Przedszkola Nr 14 im. Czytelników Życia Przemyskiego przybyła do siedziby przemyskiego Oddziału Związku Sybiraków z prezentem, życzeniami i piosenkami.

Przedstawiciele Polski, Litwy, Łotwy i Estonii podpisali w Rydze porozumienie organizacji patriotycznych

21 listopada 2024 r. w Rydze miało miejsce ważne wydarzenie międzynarodowe, które zgromadziło przedstawicieli organizacji patriotycznych z Polski, Litwy, Łotwy i Estonii, w tym przedstawicieli Sybiraków. W Rydze spotkali się liderzy polskiego Związku Sybiraków, litewskiego Związku Więźniów Politycznych i Zesłańców, łotewskiego Stowarzyszenia Osób Represjonowanych Politycznie i estońskiego Stowarzyszenia Złamanych Chabrów, odpowiednio Kordian Borejko (Polska), Gvidas Rutkauskas (Litwa), Tālis Veismanis (Łotwa), Enno Uibo (Estonia)

Podczas spotkania podpisano porozumienie o współpracy, którego celem jest wzmocnienie więzi między organizacjami reprezentującymi osoby, które doświadczyły represji, deportacji i przymusowych wywózek, a także wspieranie pamięci historycznej o losach Sybiraków.

Porozumienie zakłada wspólne działania na rzecz upamiętniania tragicznych losów zesłańców oraz promowania wspólnego dziedzictwa historycznego i kulturowego. Organizacje planują m.in.: wymianę doświadczeń i współpracę w zakresie edukacji historycznej, organizację wspólnych wydarzeń kulturalnych i wystaw, opiekę nad grobami ofiar represji, rozwijanie projektów publikacyjnych i współpracę z muzeami, wzmacnianie kontaktów między Sybirakami z różnych krajów.

Preambuła umowy kładzie szczególny nacisk na wymianę społeczno-kulturalną czterech krajów „...promowanie rozwoju wspólnej tożsamości kulturowej, upamiętnianie losów zesłańców syberyjskich, utrzymywanie ich grobów i znaków pamięci, organizowanie działań na rzecz zesłańców syberyjskich i więźniów politycznych oraz ich rodzin, działania w zakresie wychowania patriotycznego młodzieży,

z uwzględnieniem propagowania wartości, którymi kierowali się zesłańcy syberyjscy i więźniowie polityczni. Strony zobowiązują się również do współpracy w dziedzinie edukacji historycznej i pamięci, w szczególności poprzez lekcje „żywej historii” z udziałem zesłańców syberyjskich, historyków więźniów politycznych i przedstawicieli innych dyscyplin naukowych...”.

W porozumieniu znalazły się również zapisy dotyczące wspierania integracji młodego pokolenia w działaniach mających na celu utrwalanie pamięci o historii, a także poszukiwania wspólnych możliwości finansowania projektów, w tym poprzez fundusze Unii Europejskiej. Spotkanie było również okazją do podkreślenia znaczenia solidarności między narodami regionu, które dzieliły podobne doświadczenia historyczne związane z totalitaryzmem.

W świetle założonych celów, Strony Umowy o współpracy uzgodniły podjęcie kroków w celu utworzenia Międzynarodowej Organizacji Pozarządowej (INGO) „BAŁTYCKI ALIANS”. W celu realizacji tego działania Strony Porozumienia Ryskiego wybrały Międzynarodową Komisję Koordynacyjną (ICC), do której zostali oddelegowani Kordian Borejko i Antoni Ratowt (Polska), Vladas Sungaila i Jonas Jakaitis (Litwa), Tālis Veismanis i Peter Simsons (Łotwa), Enno Uibo i Raimo Ladva (Estonia). Na pierwszym posiedzeniu Komisji Jonas Jakaitis (Litwa) został wybrany w drodze konsensusu na przewodniczącego ICC.

Wydarzenie w Rydze stanowi ważny krok w budowaniu międzynarodowej współpracy na rzecz pamięci historycznej oraz wsparcia osób, które przeszły przez trudne doświadczenia związane z represjami politycznymi.

Opracowanie: **Antoni Ratowt**

UROCZYSTOŚCI I SPOTKANIA

Sztandar - znak szczególnego znaczenia

Sztandar Stowarzyszenia jest symbolem małej Ojczyzny i jej najbliższego otoczenia.

22 listopada 2024 roku Sybiracy mieli zaszczyt uczestniczyć w przekazaniu sztandaru sybirackiego z Oddziału w Rzeszowie do Muzeum Pamięci Sybiru w Białymstoku.

W tej podniosłej uroczystości uczestniczyli również uczniowie ze Szkoły Podstawowej nr 4 im. Sybiraków w Białymstoku.

Początek uroczystości poprzedziło powitanie przybyłych gości i wszystkich uczestników oraz odśpiewanie hymnu narodowego.

W wprowadzeniu do tematu zabrał głos prezes Oddziału w Rzeszowie Józef Sieńko, który określił znaczenie i wagę sztandaru, symbolu Zrzeszenia Sybiraków i roli udziału sztandaru w uroczystościach państwowych i patriotycznych. Podkreślił też udział w pożegnaniu Sybiraków na wieczną drogę. Myślą przewodnią wykonania sztandaru był maksyma: Sybiracy sami sobie i społeczeństwu województwa rzeszowskiego na pamiątkę zesłań na Sybir.

Podziękował za zorganizowanie przyjazdu do Białegostoku Wojewódzkiemu Domowi Kultury w Rzeszowie jak również Wojewódzkiemu NSZZ Policjantów w Rzeszowie.

UROCZYSTOŚCI I SPOTKANIA

W spotkaniu miała miejsce dekoracja medalami zasłużonych współprac z oddziałem rzeszowskim trzech osób. Byli to: dyrektor Muzeum Pamięci prof. Wojciech Śleszyński, Jolanta Hryniewicka, prezes białostockiego Oddziału Związku Sybiraków i Jerzy Bołtuć, prezes Podlaskiego Stowarzyszenia Pamięci Zesłańców Sybiru.

Następnie zabrała głos Danuta Zedana, Sybiraczka, urodzona na Syberii. Opowiedziała poruszającą historię swojej mamy, która jako młoda dziewczyna, z siedmioletnim wyrokiem trafiła na zesłanie, do łagru na Kołymie.

Wystąpiła również Jolanta Hryniewicka, podziękowała za odznaczenie, skierowała swoje wystąpienie do młodzieży, skupiając ich uwagę na symbolicznym przekazaniu sztandaru do tak szacownego miejsca, jakim jest Muzeum.

KOMUNIKAT 1/155

W ciszy i skupieniu poczet sztandarowy z Oddziału w Rzeszowie wystąpił ze sztandarem, przekazując go w godne ręce pocztu sztandarowego Muzeum.

Miejsce przekazanego Sztandaru zajęła replika nowego, ufundowanego przez Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych i z pewnością równie godnie spełni swoje zadanie w wystąpieniach patriotyczno-religijnych na terenie województwa.

Tekst: **Jolanta Hryniewicka**

Zdjęcia: **IPN Rzeszów**

Odsłonięcie i poświęcenie pomnika ks. Jerzego Popiełuszki

Jerzy Popiełuszko (1947 – 1984) – prezbiter rzymskokatolicki, kapelan „Solidarności” i obrońca praw człowieka. Został zamordowany przez funkcjonariuszy SB. Jest błogosławionym i męczennikiem Kościoła katolickiego.

Jerzy Popiełuszko przyszedł na świat 14 września 1947 roku w Okopach, miejscowości na Podlasiu, koło Suchowoli. Pochodził z rodziny chłopskiej. Uczył się w warszawskim Wyższym Seminarium Duchownym. 28 maja 1972 roku został księdzem przyjmując święcenia kapłańskie.

Wraz z nadejściem stanu wojennego, uczestniczył w sądowych procesach robotników oskarżanych o działania nieprawomyślne, godzące w interesy PRL. Wtedy to wygłaszał płomienne patriotyczne kazania. Organizował wyjazdy ludzi pracy do Częstochowy. Jednocześnie służby PRL zacieśniły inwigilacje księdza Popiełuszki – padały też groźby. Doszło do kilkunastu przesłuchań księdza, w międzyczasie miał miejsce zamach na jego życie. 30 października 1984 roku odnaleziono w Wiśle zwłoki ks. Popiełuszki. 3 listopada 1984 roku odbył się pogrzeb księdza. Była to zarazem manifestacja ludzi wiary, nie godzących się na praktyki władz PRL. Przyczyną śmierci był udany zamach na jego życie.

1 grudnia br. w Przemyślu odbyła się uroczystość odsłonięcia i poświęcenia pomnika ks. Jerzego Popiełuszki. Rozpoczęły się uroczystą Mszą św. w Archikatedrze Przemyskiej, której przewodniczył abp Adam Szal Metropolita Przemyski a homilię wygłosił ks. ks. prał. Zbigniew Suchy

Po eucharystii część patriotyczna odbyła się przy pomniku ks. Jerzego Popiełuszki usytuowanego obok Katedry Przemyskiej.

Odsłonięcia dokonali przedstawiciele władz wojewódzkich i miejskich. Poświęcenia pomnika dokonał abp Adam Szal.

Wśród zabierających głos po odsłonięciu pomnika był m.in. Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego Piotr Pilch, Prezydent Miasta Przemyśla Wojciech Bakun, Dyrektor Oddziału IPN w Rzeszowie dr Dariusz Iwaneczko i autor projektu.

Na zakończenie przed pomnikiem zostały złożone kwiaty i zapalone znicze.

Opracował: **Marian Boczar**

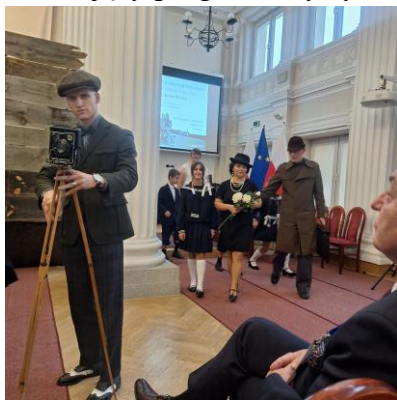

Międzypokoleniowe spotkanie upamiętniające losy Zesłańców Sybiru w Rzeszowie

Tragedia Polaków zamieszkujących wschodnie ziemie Polski i Kresy rozpoczęła się 23 sierpnia 1939 r. w chwili podpisania Paktu Ribbentrop – Mołotow. Kolejnym krokiem była wydana 5 grudnia 1939 r. przez Radę Komisarzy Ludowych ZSRR uchwała o wysiedleniu osadników i służby leśnej z zach. obw. Białoruskiej i Ukraińskiej SRR. Kilka dni później pojawiła się dyrektywa mówiąca o obowiązku przeprowadzenia specjalnych spisów rodzin podlegających deportacji.

5 grudnia br. w Rzeszowie po raz kolejny odbyło się III wojewódzkie międzypokoleniowe spotkanie upamiętniające losy Zesłańców Sybiru w, którym uczestniczyli członkowie przemyskiego Oddziału Związku Sybiraków wraz z przedstawicielką Prezydenta Miasta Przemyśla. Celem spotkania jest przybliżenie losów obywateli Polski zesłanych na Sybir i do Kazachstanu w latach 1940 – 1956. Spotkanie łączy pokolenia.

W tegorocznym spotkaniu udział wzięli uczniowie rzeszowskich szkół, Szkoły Podstawowej im. Sybiraków w Bachowie oraz Szkoła Podstawowa im. Sybiraków w Nawsiu, która przygotowała piękny, wzruszający program artystyczny mówiący o zesłaniach Polaków.

Choć aktorzy z dwóch pokoleń przedstawili tragedię Polaków bez słów tylko mową ciała to odbiór był bardzo przejmujący.

Na spotkaniu obecni byli przedstawiciele władz wojewódzki, powiatowych, miejskich, gminnych i służb mundurowych z całego podkarpacia. Obecni byli kombataneci i Ofiary sowieckiego totalitaryzmu – Sybiracy, którzy się swoimi wspomnieniami z pobytu na zesłaniu. Wśród nich była Prezes przemyskiego Oddziału Związku Sybiraków Pani Stanisława Żak.

Podczas tego, jakże ważnego wydarzenia łączącego trzy pokolenia Polaków nie zabrakło miejsca na złożenie podziękowań poprzez wręczenie odznaczeń dla osób zasłużonych i wspierających działalność rzeszowskiego Oddziału Związku Sybiraków. Wśród wyróżnionych Prezes przemyskiego Oddziału Związku, która z rąk Prezesa Józefa Sieńko otrzymała Medal za Zasługi dla rzeszowskiego

UROCZYSTOŚCI I SPOTKANIA

Oddziału Związku Sybiraków.

W tym miejscu członkowie przemyskiego Oddziału pragną podziękować Prezydentowi Miasta Przemyśla i Wydziałowi Kultury i Promocji Urzędu Miejskiego z umożliwienie uczestniczenia w tym ważnym wydarzeniu.

Podziękowania kierujemy też do Pana Józefa Sieńko prezesa rzeszowskiego Oddziału za zorganizowanie wydarzenia jakim było Międzypokoleniowe spotkanie upamiętniające losy Zesłańców Sybiru w Rzeszowie.

Tekst: **Marian Boczar**

Zdjęcia: **UM Przemyśl**

Bezkres Sybiru

W dniu 6 grudnia 2024 roku wzięliśmy udział w wernisażu wystawy pod wyżej wymienionym tytułem. Wystawa czasowa była zlokalizowana w Muzeum Pamięci Sybiru w Białymstoku. Kuratorami wystawy byli: Ewelina Kamińska i Kamil Kopania.

Dyrektor Muzeum, prof. Wojciech Śleszyński przywitał zaproszonych gości wg rangi i zajmowanego stanowiska, i słowami – „Bezkres Sybiru” to wyjątkowy projekt, który przekracza granice muzealnictwa historycznego, zaprasza do głębokiej refleksji nad doświadczeniem zesłań na Sybir przez pryzmat sztuki współczesnej. Muzeum będąc miejscem otwartym na dialog stale poszukuje nowych sposobów na ożywianie historii oraz budowanie mostów między przeszłością a współczesnością.

Wśród znamienitych gości byli: dr Tadeusz Kobzdej, ambasador RP w Mołdawii, Katarzyna Jamroz, przewodnicząca Rady Miasta Białegostoku oraz prof. Marta Kosior-Kazberuk rektor Politechniki Białostockiej.

Muzeum Pamięci Sybiru / J. Szowczyk

UROCZYSTOŚCI I SPOTKANIA

Obecni byli artyści i artystki z Instytutu Sztuki Wydziału Architektury Politechniki Białostockiej oraz świadkowie historii w osobach: Teresa Borowska, Tadeusz Borowski-Beszta, Jolanta Hryniewicka, Wanda Kościuczuk, Zenon Puchalski, Janina Rutkowska, Barbara Sokólska, Stanisława Tankiewicz.

W przemówieniach kuratorów dominowała myśl, by wspomnienia i przeżycia przekazane przez Sybiraków nie tylko w strefie fizycznej i psychicznej przełożyły się w pracach twórców na „żywą historię”, by trauma Sybiru była uwidoczniła w ich pracach. I tak też się stało.

Nie będę pisała recenzji z wystawy, bo nie taka moja rola, ale każde dzieło budziło zadumę, nostalgię i zmuszało do refleksji. Zatrzymam się tylko na niektórych dziełach.

Stół, zwykły stół, ale jakże wymowny w swoim obrazie - jest centralnym miejscem gromadzenia się rodziny. A tymczasem pokryty jest datami i rysami odmierzającymi czas pobytu w tak niehumanicznym bezkresie przestrzeni. W tej przestrzeni tli się też nadzieja - symbol - coraz bliżej do wyrwania się z tego miejsca i powrotu do utraconej rodziny, kraju.

Chleba naszego powszedniego - na tle czarnej przestrzeni, leży kromka chleba wykonana z jaspisu. Chleb - marzenie wszystkich Zesłańców, żeby choć raz najeść się do syta. W modlitwach eucharystycznych mówimy - chleba naszego powszedniego daj nam Panie. Nasi dziadowie żegnali chleb znakiem krzyża, a wszelkie łożki podnosili z ziemi z czcią, szacunkiem i ucałowaniem.

O kromce chleba, niedościgłe marzenie, pisała poetka i Sybiraczka Zofia Metelicka.

„Bezkres ciszy” to przestrzeń, która staje się schronieniem i ucieczką przed strachem, bólem i codziennym cierpieniem. Praca poświęcona jest dzieciom, które w szarej i bolesnej codzienności nie umiały się odnaleźć i zdobywały pożywienie wszelkimi sposobami. Jedyłą opieką była matka, po codziennej wyniszczającej pracy zajmowała się domowymi obowiązkami i kojeniem traumy dzieci. Czy ta trauma w podświadomości dorosłych dziś osób jeszcze pozostała? Przekraczanie granic umysłu jest niepoznawalne.

Uczestnicy wernisażu, mogli uczestniczyć w performance, którego autorem był prof. Janusz Bałdyga z Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu.

Opracowała: **Jolanta Hryniewicka**

Świąteczny Wojewódzki Oplątek Kombatanci w Rzeszowie

10 grudnia 2024 r. w Rzeszowie odbył się Świąteczny Oplątek Kombatanci zorganizowany przez Zarząd Podkarpackiego Stowarzyszenia Odra-Niemen. Na spotkanie przybyły zaproszone delegacje kombatantów i wojska. Wśród nich przedstawiciele przemyskiego Oddziału Związku Sybiraków Pan Stanisław Hańczuk – Sybirak i Pan Marian Boczar wiceprezes Oddziału.

Podczas spotkania głos zabrał Pan Krystian Fila, który przedstawił działalność Stowarzyszenia „Odra-Niemen” na rzecz uhonorowania kombatantów ale też działalność skierowaną do Polaków za wschodnią granicą. Wojewoda Podkarpacka skierowała do obecnych kombatantów życzenia świąteczne i noworoczne.

Symbolicznym gestem rozpoczynającym akcję „Paczka dla kombatanta na Podkarpaciu” było przekazanie paczek świątecznych obecnym na spotkaniu kombatantów. Pozostałe przygotowane w ramach projektu dofinansowanego przez Ministerstwo Obrony Narodowej paczki zostaną przekazane kombatantom przy zaangażowaniu Stowarzyszenia i Wojsk Obrony Terytorialnej.

Złożono również podziękowania za długoletnią współpracę. Na zakończenie spotkanie uświetnił wojskowy zespół.

Przemyscy Sybiracy dziękują Dowódcy 20. Przemyskiej Brygady Terytorialnej za udostępnienie środka transportu w celu uczestniczenia w tym spotkaniu i Stowarzyszeniu „Odra-Niemen” za pamięć o Zesłańcach Sybiru.

Opracował: **Marian Boczar**

Fot. Dytynscy Przemysław

Fot. Dytynscy Przemysław

Wigilia Sybiraków w Białymstoku

W dniu 17 grudnia 2024 roku Sybiracy spotkali się w Szkole Podstawowej nr 4 im. Sybiraków, aby wraz ze społecznością szkolną wspólnie celebrować wyjątkowy czas Bożego Narodzenia. Spotkanie to miało na celu nie tylko uczczenie narodzin Dzieciątka Jezus, lecz także przypomnienie

o wartościach takich jak jedność, pokój i pamięć o historii.

W pięknie przystrojonej sali gimnastycznej, ozdobionej choinkami i świątecznymi dekoracjami, wszystkich zebranych powitała dyrektor szkoły, pani Izabela Grzybowska. Jej ciepłe słowa stworzyły serdeczną atmosferę, która towarzyszyła całemu wydarzeniu. Następnie zaprosiła uczniów do przedstawienia szopki bożonarodzeniowej, która, choć inspirowana tradycją, niosła głębszy przekaz. Przedstawienie wyraźnie akcentowało odwieczny konflikt dobra i zła, podkreślając, że narodzenie Jezusa stanowi wyzwolenie świata od cierpienia i niesprawiedliwości. Występ młodych artystów został wzbogacony o pojawienie się zawiedzionego diabła i postaci Heroda, co jeszcze bardziej uwydatniło przesłanie o konieczności pokoju i pojednania między ludźmi.

Gra młodych aktorów była pełna pasji i zaangażowania, co sprawiło, że widzowie mieli wrażenie, iż każda scena skierowana jest bezpośrednio do nich. W kluczowych momentach chór szkolny wykonywał kolędy i pastorałki, tworząc niezapomniany nastrój. Szczególną niespodzianką dla zgromadzonych był występ szkolnej grupy cheerleaderek, które swoim mistrzowskim wykonaniem tanecznego układu zachwyciły publiczność.

Po zakończeniu przedstawienia głos zabrali zaproszeni goście. Proboszcz kościoła pw. św. Rocha, ks. Tadeusz Źdanuk, oraz ks. prawosławny z cerkwi pw. św. Mikołaja podzielili się swoimi refleksjami na temat przesłania szopki oraz narodzin Jezusa.

Po części artystycznej zaproszono uczestników na uroczystą wieczną wigilijną. Rozpoczęła się ona od odczytania fragmentu Ewangelii według św. Łukasza o narodzeniu Jezusa w ubogiej stajence. Następnie, dzieląc się opłatkiem, składaliśmy sobie życzenia, które w tym roku koncentrowały się szczególnie na zdrowiu i pokoju na świecie. Przy odświętnie nakrytych stołach serwowano tradycyjne wigilijne potrawy, które wywoływały wspomnienia o dawnych rodzinnych świątach. Nie zabrakło także wzruszających opowieści o świątach spędzonych na zesłaniu – wspomnienia te były szczególnie bliskie sercom zebranych Sybiraków.

Na zakończenie uczestnicy otrzymali świąteczne kartki z życzeniami, wykonane przez uczniów szkoły, oraz drobne ozdoby na choinkę – radosne figurki, które stanowiły miły akcent pożegnalny.

Spotkanie zakończyło się w atmosferze optymizmu i wzajemnej życzliwości. Składając sobie ostatnie życzenia, pełni ciepłych wrażeń i wspomnień, wszyscy rozeszli się do domów, by kontynuować świętowanie w gronie najbliższych.

Opracowała: **Jolanta Hryniewicka**

Warszawscy Sybiracy na Wigilii w Kalinowie

Oddział Warszawski Związku Sybiraków od wielu lat utrzymuje przyjacielskie kontakty ze Szkołą Podstawową im. Zesłańców Sybirackich w Kalinowie (aktualnie - Niepubliczna Szkoła Podstawowa). Szkoła ta aktywnie uczestniczy w upamiętnianiu etosu sybirackiego... Delegacje uczniowskie szkoły brały udział w Marszach pamięci w Białymstoku, w pielgrzymkach sybirackich na Jasną Górę i wielu innych uroczystościach. Od ponad 6-ciu lat organizowane są marsze Ziemi Ostrowskiej ... Trzeba przyznać, że szkoła jak i miejscowa społeczność z proboszczem kościoła pw. Św. Rocha w Jasienicy Ks. Piotra KAPELAŃSKIEGO na czele aktywnie wspierają szkołę. Kiedy władze samorządowe w sposób zaskakujący postanowiły zlikwidować szkołę, stanęli w jej obronie i szkoła dalej działa tylko już jako Niepubliczna ...

Dlatego w odpowiedzi na zaproszenie delegacja Warszawskich Sybiraków w osobach Prezesa OW Stanisława Sikorskiego i Leona Zujko wzięła udział w uroczystej szkolnej Wigilii. W dniu 20 grudnia udaliśmy się do Kalinowa, gdzie zostaliśmy bardzo życzliwie przyjęci. Uroczystość była bardzo starannie przygotowana i mimo skromnych warunków wspólnie przygotowana i przeprowadzona. Udział w występie wzięły wszystkie dzieci od najmłodszych przedszkolaków po najstarsze roczniki. Widać było zaangażowanie i ogrom włożonej pracy zarówno kadry pedagogicznej jak i dzieci w przygotowanie i realizację tej uroczystości. Na zakończenie uroczystości odbyło się podsumowanie działalności szkoły, wręczono uroczyste nagrody wyróżniającym się uczniom i nauczycielom ...

Po właściwym występie zaproszeni goście, uczniowie szkoły jak i kadra wzięli udział w poczęstunku wigilijnym, dzielenie się opłatkiem i szczególną życzliwością.

Opracował: **Leona Zujko**

„Sierociniec”

10 stycznia 2025 roku członkowie białostockiego Oddziału Związku Sybiraków oraz osoby sympatyzujące z naszą działalnością wzięły udział w wyjątkowym wydarzeniu, które odbyło się w Muzeum Pamięci Sybiru w Białymstoku. Spotkanie noworoczne było nie tylko okazją do wspólnego powitania nowego roku, ale również możliwością przeżycia głęboko poruszającego spektaklu pt. „*Sierociniec*”.

Przedstawienie zostało oparte na wspomnieniach Hanksi Ordonówny, zawartych w książce *Tułacze dzieci*, wydanej w 1948 roku przez Polskie Wydawnictwo pod pseudonimem Weronika Hort. Użycie pseudonimu było wynikiem obawy o bezpieczeństwo rodziny autorki, która mogła być narażona na prześladowania w powojennej Polsce.

Spektakl w niezwykle poruszający sposób oddał dramatyczne losy dzieci, które podczas II wojny światowej zostały wywiezione na Syberię. Historia, oparta na autentycznych relacjach, ukazywała nie tylko cierpienia i trudne doświadczenia najmłodszych, ale także niezłomność ducha oraz siłę przetrwania w najtrudniejszych warunkach. Szczególną rolę w tych wspomnieniach odgrywała postać Hanksi Ordonówny, która z ogromnym poświęceniem opiekowała się dziećmi w ich syberyjskiej tułaczce, niosąc im nadzieję i wsparcie.

Aktorzy wspaniale oddali emocje i atmosferę tamtych czasów, wciągając widzów w niezwykle wzruszającą opowieść. Scenografia Piotra Klingera i muzyka w wykonaniu Melanii Klinger i Emilii Pogorzelskiej dopełniły głębokiego wrażenia, jakie pozostawiło przedstawienie w sercach uczestników.

Rok 1941. Wielu Zesłańców wychodzi na wolność, a szczególnie dużo sierot błąka się po dworcach i ulicach. Przedwojenna aktorka, gwiazda przedwojennej estrady, Hanka Ordonówna, stara się wraz z mężem, hrabią Tyszkiewiczem, również uwolnionym z obozu, pomóc tym dzieciom i przewieźć je do Aszchabadu do Indii, gdzie

tworzy się polski sierociniec. Otrzymuje pomoc ze strony maharadży. Dzieci - artyści grający te opuszczone i osierocone istoty w wielu sercach wzbudziły przeogromny żal, smutek i wzruszenie, a nawet łzy

Największe wzruszenie wzbudziła dziewczynka grająca Kaziunię, sponiewieraną pobytem w rosyjskim Domu Dziecka. Trauma nabyta w dzieciństwie zostanie na zawsze.

Po spektaklu uczestnicy spotkania mieli okazję do refleksji oraz rozmów o trudnej historii Sybiraków, która na zawsze pozostanie częścią naszej narodowej tożsamości. Wydarzenie to przypomniało nam, jak ważne jest pielęgnowanie pamięci o losach Polaków zesłanych na Syberię, szczególnie tych najmłodszych, którzy w obliczu ogromnych cierpień potrafili zachować odwagę i człowieczeństwo.

Dziękujemy Muzeum Pamięci Sybiru za organizację tego niezwykle spotkania oraz wszystkim, którzy przyczynili się do powstania spektaklu *Sierociniec*. Wydarzenie to na długo pozostanie w naszej pamięci jako przykład wzruszającego świadectwa historii, która wciąż porusza kolejne pokolenia.

Opracowała: **Jolanta Hryniewicka**

Wydarzenia w Kole Fabryczna

Zarząd Koła Fabryczna w ramach SPOTKANIA NOWOROCZNEGO zorganizował spotkanie religijno-patriotyczne przy KOLUMBARIUM -znajdujące się przed Ołtarzem Matki Boskiej Królowej Polski /MBKP/ obok kościoła Najświętszej Marii Panny Różańcowej w Żłotnikach.

W uroczystości wzięli udział m.in. pp. Jacek Sutryk – Prezydent Wrocławia z osobami towarzyszącymi, Antonina Kurzaj – Prezes Stowarzyszenia Pamięci Zesłańców Sybiru, Teresa Molęda – Dyrektor SP nr 95 z Paniami: Wiolettą Kocik, Ewą Syjud-Onacką i Agnieszką Piotrkowską oraz Chórem Dzieci, ks. Andrzej Pańczak – proboszcz parafii pw.: NMP Różańcowej, Ryszard Janosz – Prezes Zarządu Oddziału Związku Sybiraków oraz nasi Sybiracy z Koła Fabryczna.

Przed ołtarzem MBKP – po powitaniu Uczestników spotkania, przedstawiłem krótką historię zesłań i deportacji Obywateli Polski.

Po chwili ciszy za zmarłych Sybiraków, a szczególnie z Koła Fabryczna w 2024r. /23 osoby/ i modlitwy – prowadzonej przez ks. Andrzeja Pańczaka – złożyliśmy kwiaty i zapaliliśmy znicze, oddając hołd:

- wszystkim Sybirakom – którzy na zawsze zostali na Syberii, nawet nie zawsze było wiadomo gdzie /Np.: często byli grzebani w zaspach śnieżnych w czasie transportu lub w terenach nieznanym/ - znajdując się ich groby!;

Podobnie znicze złożyła siostra Maria Gniewek /ze Świętej Katarzyny/ w środkowej części Kolumbarium i Nijola Stankiewicz- Latosik pod Urnami w miejscu dzwonu - w towarzystwie dzieci. Kwiaty i znicze złożyli wszyscy nasi Goście – dziękuję w imieniu Sybiraków!

UROCZYSTOŚCI I SPOTKANIA

NASTĘPNIE PRZESZLIŚMY DO SALI KONFERENCYJNEJ ŻŁOTNICKIEGO CENTRUM SPOTKAŃ.

Tutaj przedstawiłem krótką historię naszego Koła oraz zrealizowania naszego największego zadania – wykonania PŁASKOPRZEŻBY!!!

Informacja dotyczyła: aktualnych danych Koła Fabryczna: 131 Członków, w tym: 115 Sybiraków, 12 wdów i 4 osoby wspierające. Mamy 89 kobiet i 42 mężczyzn. Średnia wieku 89 lat i jeden miesiąc, zrealizowania zasadniczych przedsięwzięcia, które organizowaliśmy oraz w których uczestniczyliśmy w 2024 roku, a mianowicie:

- SPOTKANIE WIGILIJNO-NOWOROCZNE w dn. 10.01 w układzie zbliżonym jak dzisiaj;

- branie udziału w uroczystościach: I-sza /10.02/ i II-ga /12.04/ MASIOWEJ ZSYŁKI NA SYBIR. I-SZA W REJONIE KOŚCIOŁA pw.: św. Bonifacego, II-ga w ramach MIĘDZYNARODOWEGO MARSZU GOLGOTY na Wittiga 10;

- uczestniczenie 23.04 – w SP nr 95, która przygotowała m.in. dla nas przedstawienie „NOC w MUZEUM”;

- w maju uczestniczyliśmy w różnym składzie, dla uroczystości 1 /Święto Pracy i św. Józefa Rzemieślnika/, 2 /Święto Flagi oraz Polonii i Polaków za Granicą/, 3 /Konstytucja 3-Maja/, 8/Kapitulacja Niemiec/ i 18 maja /Zwycięstwo pod Monte Casino/.

- w czerwcu p. Leszek Wesołowski dyrektor S.P. Nr 71 im. Zesłańców Sybiru zaprasza nas na wspaniały piknik – poświęcony spotkaniom dzieci z różnymi służbami mundurowymi ...

- 01.08 – uczestniczymy w uroczystości na Placu Witolda PILICKIEGO, gdzie oddaliśmy hołd POWSTAŃCOM WARSZAWY i w koncercie w Rynku PT.: „GODZINA W OBRAZACH”.

- 30 SIERPANIA TO DZIEŃ POŚWIĘCONY NASZEJ SYBIRACZCE WERONICE LUŚNI – KTÓRA w DOS na DYREKCYJNEJ 5 – OBCHODZIŁA 100 ROCZNICĘ URODZIN.

- WRZESIEŃ I PAŹDZIERNIK – to religijno-patriotyczne spotkania z rocznic napaści NIEMIEC /01.09.1939/ i ZSRR /17.09.1939/ na POLSKĘ mimo zawartych umów /1932r. 1934r. itd./ oraz ROCZNICĘ UZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI.

- z OKAZJI 106 ROCZNICY UZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI SP nr 95 zorganizowała wspólną AKADEMIE, a w niej uczniowie pod kierunkiem pań: EWY SYJUD-ONACKIEJ i WIOLETTY KOCIK m. in. Przedstawili naszą historię wg mnie od 1683 r. do 1918 p.t. „PISK ORŁA BIAŁEGO”.

- 2024 r. zakończyliśmy 15.12 – wykonaniem i poświęceniem /J.E. ks. biskup. Jacek KICIŃSKI/ naszej PŁASKORZEŻBY w kościele pw. OPATRZNOŚCI BOŻEJ na NOWY DWORZE.

Po omówieniu ww. zagadnień nastąpiło wręczenie dyplomów i medali pamięci i dyplomów.

UROCZYSTOŚCI I SPOTKANIA

Następnie sceną zawładnął CHÓR S.P. nr 95. Pp. Ewy Syjud-Onacka i Wioletty Kocik – przygotowały w nowej aranżacji kilka kolęd. Kilka kolęd w układzie tradycyjnym, Chór zaśpiewał razem z Uczestnikami. Uroczystość zakończyliśmy śpiewając razem z Chórem: HYMN SYBIRAKÓW, przy akompaniamencie na akordeonie p. Ewy Syjud-Onackiej!

Nasze spotkanie zakończyliśmy wspólnym, smacowym posiłkiem, najpierw jednak przekazaliśmy wzajemnie znak pokoju i spokoju ... dzieląc się opłatkiem!

Relacja z Noworocznego Spotkania Kombatantów w Białymstoku

Dnia 17 stycznia 2025 roku w Białymstoku odbyło się uroczyste Noworoczne Spotkanie Kombatantów, zorganizowane przez Wojewódzką Radę Kombatantów i Osób Represjonowanych. Spotkanie zgromadziło licznych gości wśród, których znaleźli się przedstawiciele duchowieństwa, władz państwowych i samorządowych, służb mundurowych oraz młodzież i osoby zasłużone dla pamięci narodowej.

Wśród zaproszonych gości obecni byli m.in.: ks. kapelan Jacek Guzowski, wicewojewoda podlaski Paweł Krutul, płk Ryszard Najczuk – naczelnik Wydziału Odznaczeń i Mianowań, występujący w imieniu ministra Lecha Parella, Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych oraz prezydent miasta Białegostoku Tadeusz Truskołaski. Szczególnie ciepło zostali przywitani członkowie Młodzieżowego Domu Kultury, Sybiracy, kombatanci, pełnomocnik wojewody Jerzy Bołtuć, służby mundurowe, a także przewodnicząca Rady Miasta Katarzyna Jamróz wraz z radnymi, kurator oświaty Agnieszka Krokos-Janczyło oraz dyrektorzy szkół i inni zaproszeni goście.

Uroczystość rozpoczęła się koncertem kolęd i pastorałek w wykonaniu artystów z Młodzieżowego Domu Kultury w Białymstoku. Utwory zostały zagrane na flety, co wprowadziło niezwykle świąteczny i wzruszający nastrój. Przed występem prowadzący Jerzy Bołtuć poinformował o osiągnięciach artystów oraz wręczył im upominki za dotychczasowe sukcesy.

UROCZYSTOŚCI I SPOTKANIA

Po koncercie przewodnicząca Wojewódzkiej Rady Kombatanatów i Osób Represjonowanych, Jolanta Hryniewicka, powitała wszystkich przybyłych gości. W swoim przemówieniu wróciła wspomnieniami do tragicznych wydarzeń napaści Związku Sowieckiego na Polskę 17 września 1939 roku. Podkreślała, jak ważne jest pielęgnowanie pamięci historycznej oraz przekazywanie jej młodym pokoleniom. Na zakończenie swojego wystąpienia Jolanta Hryniewicka złożyła wszystkim życzenia noworoczne na 2025 rok. Życzyła zdrowia, spokoju, nadziei oraz przyszłości wypełnionej pokojem i wzajemnym szacunkiem. Jej słowa zostały przyjęte z dużym aplauzem przez zgromadzonych. Wypowiedź wicewojewody była również w podobnym tonie i życzenia spokoju i spełnienia marzeń zabrzmiały ponownie.

Następna część spotkania była wypełniona odznaczeniami Pro Bono Polonia i Pro Patria, którego dokonali Ryszard Najczuk w asyście wicewojewody Pawła Krutula. Odznaczenia resortowe wręczyli przedstawiciel Związku Inwalidów Wojennych i Żołnierzy b. Sił

Zbrojnych na Zachodzie. Po odznaczeniach i gratulacjach dla wszystkich odznaczonych,, przewodnicząca Wojewódzkiej Rady Kombatantów złożyła jeszcze raz gratulacje i zaprosiła na wspólny posiłek.

Noworoczne Spotkanie Kombatantów w Białymstoku stało się nie tylko okazją do wspólnego świętowania, ale także momentem refleksji nad historią i wartościami, które łączą pokolenia Polaków. Spotkanie zakończyło się w serdecznej atmosferze, a uczestnicy wyrazili nadzieję na kolejne tego typu inicjatywy w przyszłości.

Opracowała: **Jolanta Hryniewicka**

Lekcja żywej historii w Zespole Szkół Mechanicznych im. św. Józefa w Białymstoku

20 stycznia 2025 roku w Zespole Szkół Mechanicznych im. św. Józefa w Białymstoku odbyło się wyjątkowe spotkanie w ramach lekcji żywej historii. Na zaproszenie nauczycielek Doroty Brańskiej i Krystyny Okuk, grupa Sybiraków reprezentująca Oddział Związku Sybiraków w Białymstoku podzieliła się z młodzieżą swoimi doświadczeniami i wiedzą na temat zesłań.

W spotkaniu uczestniczyli: Jolanta Hryniewicka – prezes Oddziału Związku Sybiraków w Białymstoku, Teresa Borowska i Józef Panasiuk – wiceprezesi, Barbara Sokólska – skarbnik, Hipolit Popławski – prezes Koła Dzielnicowego nr 13, a także Jerzy Bołtuć – prezes Stowarzyszenia Pamięci Zesłańców Sybiru.

Uroczystość rozpoczęła się od odśpiewania Hymnu Sybiraków, po czym uczniowie zaprezentowali przygotowaną prezentację dotyczącą zesłań na Sybir w XIX i XX wieku. Opowiedziano o tragicznych losach uczestników powstań niepodległościowych, którzy musieli przejść pieszo drogę przez mękę, nierzadko trwającą kilka miesięcy. Tylko najbardziej osłabieni byli transportowani wozami i kibitkami. Uczniowie zwrócili uwagę na dramatyczne warunki życia i pracy na Syberii, które w XIX wieku były zbliżone do tych, jakie spotkały Polaków deportowanych w latach czterdziestych i pięćdziesiątych XX wieku. Omówiono cztery wielkie deportacje, podając również liczbę polskich obywateli wywiezionych na „niehumanitarną ziemię”. Prezentacja głęboko poruszyła serca i umysły zarówno młodzieży, jak i zaproszonych gości.

Prezes Jolanta Hryniewicka przybliżyła młodzieży historię powstania Związku Sybiraków w 1928 roku oraz jego działalność aż do czasów współczesnych.

Pozostali Sybiracy podzielili się osobistymi wspomnieniami, które dotyczyły życia na zesłaniu, powrotu do ojczyzny oraz trudów życia w Polsce, która była wolna, lecz wciąż zniewolona. Ze względu na ograniczenia czasowe – jedna godzina lekcyjna – wspomnienia te były krótkie, lecz niosły za sobą ogromny ładunek emocjonalny i historyczny.

Po zakończeniu oficjalnej części spotkania goście i nauczyciele udali się do szkolnej biblioteki, gdzie przy kawie i herbacie kontynuowano rozmowy na temat naszej trudnej przeszłości. Była to okazja do bardziej osobistej wymiany myśli, zadawania dodatkowych pytań i wyrażenia podziwu dla hartu ducha, który pozwolił przetrwać Zesłańcom trudne chwile na „ziemi krwi i przemocy”.

Spotkanie w Zespole Szkół Mechanicznych im. św. Józefa w Białymstoku było przykładem na to, jak ważne są inicjatywy międzypokoleniowe. Wspomnienia osób, które przeżyły zesłanie na Syberię, stanowią bezcenne źródło wiedzy historycznej, a ich osobiste doświadczenia pozwalają młodzieży spojrzeć na trudne wydarzenia przeszłości z perspektywy ludzkich losów.

Dzięki temu młodzi ludzie mieli możliwość zetknięcia się z historią w żywej formie – nie jako datami w podręczniku, lecz jako emocjonalnymi opowieściami, które poruszają serce i wyobraźnię. Współczesne pokolenia, wychowane w czasach pokoju i wolności, mogły lepiej zrozumieć, jak cenne są wartości, które często uważamy za oczywiste – możliwość życia w ojczyźnie, prawa człowieka, godność i wolność.

Podczas rozmów w bibliotece podkreślano, że wiedza przekazywana przez Sybiraków ma nie tylko wymiar historyczny, lecz także moralny. Opowieści o solidarności i wzajemnej pomocy na zesłaniu przypominały, że nawet w najtrudniejszych okolicznościach ludzka dobroć potrafi przetrwać i stanowić źródło siły.

Podczas tego wydarzenia zwrócono uwagę na to, jak ważne jest zachowanie pamięci o deportacjach, by nigdy więcej nie powtórzyły się podobne tragedie. Sybiracy podkreślili, że młodzież jest strażnikiem tej pamięci – to na niej spoczywa obowiązek przekazywania historii kolejnym pokoleniom.

Dzięki prezentacji przygotowanej przez uczniów i żywym wspomnieniom zaproszonych gości, uczestnicy wydarzenia mieli szansę lepiej zrozumieć znaczenie historii w kształtowaniu współczesnej tożsamości narodowej. Była to lekcja nie tylko o przeszłości, lecz także o tym, jak budować przyszłość opartą na szacunku, wolności i pamięci o tych, którzy cierpieli za te wartości.

Na zakończenie spotkania goście podziękowali organizatorom za serdeczne przyjęcie i stworzenie przestrzeni do szczerych rozmów. Wyrazili nadzieję, że takie inicjatywy będą kontynuowane, by kolejne pokolenia mogły czerpać z mądrości i doświadczeń świadków historii.

Opracowała: **Jolanta Hryniewicka**

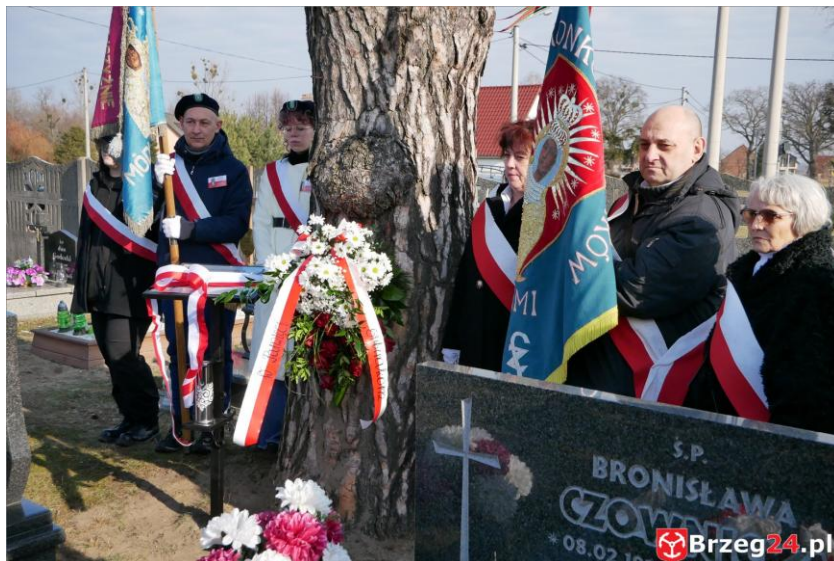

Uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej w Tarnowcu

W dniu 08.02.2025 roku w Tarnowcu na miejscowym cmentarzu, odsłonięta została pamiątkowa tablica poświęcona 85. rocznicy pierwszych masowych deportacji ludności polskiej na Sybir. Uroczystość przeprowadzona dzięki zaangażowaniu władz Gminy Lubsza, Rady Sołeckiej i grupy mieszkańców z Tarnowca na wniosek Związku Sybiraków Koło Terenowe w Opolu rozpoczęła się Mszą świętą w kaplicy cmentarnej, którą celebrował ks. Mariusz Woskowicz – proboszcz parafii św. Apostołów Piotra i Pawła w Mąkoszycach.

Po Mszy św. pod symboliczną sosną na miejscowym cmentarzu przy dźwiękach pieśni – hymnu Związku Sybiraków „Marsz Sybiraków”, odsłonięto tablicę pamiątkową „My dzieci Sybiraków, będziemy pamiętać!”. Odsłonięcia tablicy pamiątkowej dokonali: Starosta Powiatu brzeskiego Jacek Monkiewicz, zastępca Wójta Gminy Lubsza Tomasz Witkowski oraz Prezes Zarządu Oddziału Związku Sybiraków w Opolu Janusz Żebrowski wraz z Prezes Koła Terenowego Związku Sybiraków w Opolu Danutą Szeliga. Poświęcenia tablicy dokonał ks. Mariusz Woskowicz. Tablicę ufundowała grupa mieszkańców Tarnowca pod przewodnictwem Krystyny Żymańczyk.

W trakcie uroczystości władze Związku Sybiraków, na wniosek Koła Terenowego w Brzegu a na podstawie decyzji Prezesa Zarządu Głównego w Warszawie, uhonorowały odznaczeniami za Zasługi dla Związku Sybiraków następujące osoby:

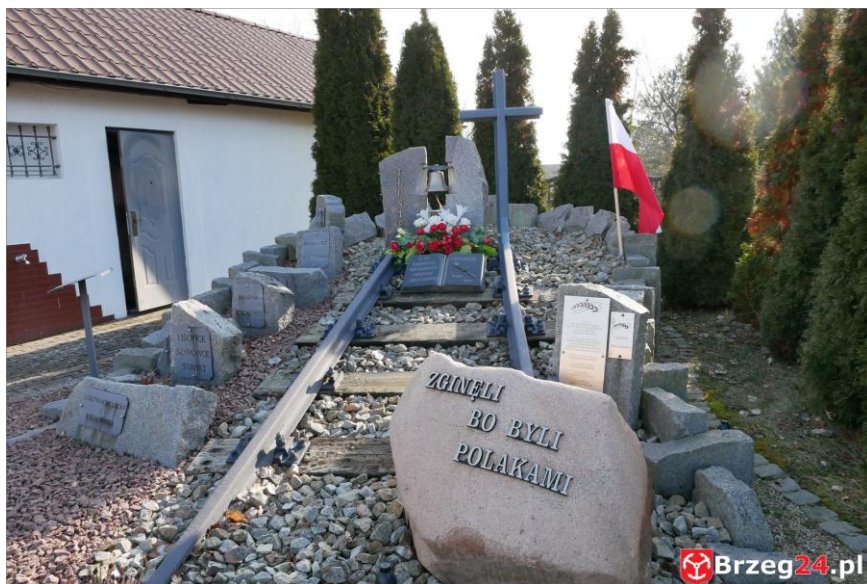
Złotą Odznakę Honorową:

Irena Bruchal (Koło Terenowe Związku Sybiraków Powiatu brzeskiego), Jacek Monkiewicz Starosta Powiatu brzeskiego, Edward Wołczański (Koło Terenowe Związku Powiatu brzeskiego)

Srebrną Odznakę Honorową:

Władysława Wrzalik (Koło Terenowe Związku Sybiraków Powiatu brzeskiego)

Dalsza część uroczystości przeniosła się do świetlicy wiejskiej w Tarnowcu. W części artystycznej wystąpił zespół dziecięcy „Sówki” pod kierunkiem Jana Sowy, reprezentujący Gminny Ośrodek Kultury w Lubszy.

Uroczystość w Tarnobrzegu przypominała o tragedii tysięcy Polaków, którzy przeszli gehennę zesłania. Pamięć o tych wydarzeniach jest moralnym obowiązkiem i zobowiązaniem wobec przyszłych pokoleń, aby podobne tragedie nigdy więcej się nie powtórzyły. Podziękowania dla wszystkich zaangażowanych w przygotowanie uroczystości.

Opracował: **Janusz Żebrowski**

Obchody pierwszej wywózki 10.02.1940 r. w Oddziale Łomża

Obchody rozpoczęły się 9 lutego uroczystą Mszą Świętą w Podgórzu w intencji Sybiraków i Ojczyzny. Po czym zebrani wraz pocztami sztandarowymi udali się przed Pomnik skąd wywożono mieszkańców Podgórza.

Został odegrany Mazurek Dąbrowskiego i Hymn Sybiraków. Następnie poszczególne delegacje złożyły pod Pomnikiem kwiaty i zapalili znicze. Druga część obchodów odbyła się w sali biblioteki, gdzie w serdecznych słowach wójt Gminy Łomża Piotr Kłys powitał gości w osobach: Prezes Oddziału Danutę Komorowską wraz z członkami Zarządu i poczem sztandarowym. Najstarszego Sybiraka byłego Prezesa Koła Zambrów Romana Kalistę z małżonką Wiceministra Stefana Krajewskiego, Senatora Marka Adama Komorowskiego, Wicestarostę Annę Gawrych, Posłankę Alicję Łepkowską Gołaś, Radnych Czcigodnych księży, profesora Krzysztof Sychowicza, przedstawicieli służb mundurowych, straży pożarną, dyrektorów szkół i mieszkańców Podgórza.

Taka uroczystość jest doskonałą okazją do uhonorowania tych, co

UROCZYSTOŚCI I SPOTKANIA

wspomagają działalność Związku. Złotą Odznaką Honorową z rąk Prezesa Danuty Komorowskiej, wiceministra Stefana Komorowskiego w asyście członka zarządu Joanny Brulińskiej zostali uhonorowani: Senator Marek Adam Komorowski oraz Sekretarz Gminy Łomża Dorota Pazik, natomiast OHS otrzymał zastępca Wójta Arkadiusz Zborowski. Senator Adam Marek uhonorował listem gratulacyjnym i okolicznościowym Medalem Senackim Prezes Danutę Pieńkowską-Wolfart oraz Sekretarz i Rzecznik Prasowy Ninę Żyłko.

Wójt w swoim, przemówieniu powiedział że w tym jednym słowie Sybiracy kryje się bezmiar tragedii, którą doświadczyło tysiące Polaków, trudno to sobie wyobrazić a cóż dopiero przeżyć. Obchody Dnia Sybiraka w Podgórzu są wyjątkowym hołdem dla Ofiar sowieckiej deportacji oraz wyrazem Pamięci dla tych co powrócili i dla tych co na zawsze pozostali bez mogił, bez krzyży na tej „nie-ludzkiej”, bezbożnej ziemi, ziemi zła przemocy i ogromnego okrucieństwa.

Senator Adam Marek Komorowski odczytał list gratulacyjny, w którym pisze cytując: „Za dotychczasową Waszą działalność za wierność prawdzie historycznej, przekazujecie prawdę o tamtych czasach, to

nie tylko nasza powinność ale i obowiązek. Każde upamiętnienie tamtych wydarzeń jest dawaniem świadectwa prawdzie a Pań udział w organizacji tych wydarzeń i zaangażowanie w ich przeprowadzenie zasługuje na szacunek „Deo et Patrie sem per fidelis” czyli „Bogu i Ojczyźnie zawsze wierny”. Podziękował za współpracę.

Głos zabrali: Wiceminister Stefan Krajewski, prof. Krzysztof Sychowicz, Nina Żyłko. Wójt Gminy Piotr Kłys podziękował za przybycie i zaprosił na wspólny obiad.

Trzeba też nadmienić, że obchody pierwszej rocznicy wywózki, która była poprzedzona uroczystą Mszą świętą i złożeniem kwiatów, zapaleniem zniczy odbyły się w Łomży, Jedwabnem, Kolnie i w Zabieliu.

Natomiast Prezes Koła Wysokie Mazowieckie wraz z poczm sztandarowym i delegacją wzięli udział w uroczystości w Białymstoku.

Opracowała: **Nina Żyłko**

Obchody 85. rocznicy pierwszej masowej deportacji Polaków na Sybir w Kole Rogoźno- Wągrowiec

10 lutego w Szkole Podstawowej im. Józefa Wybickiego w Parkowie miała miejsce podniosła uroczystość upamiętniająca 85. rocznicę pierwszej masowej deportacji obywateli polskich na Syberię. Motywem przewodnim 85. rocznicy obchodzonej w szkole był Sybir oczami dziecka, gdyż Sybiracy obecni na uroczystości – pani Adela Bąk, pan Wincenty Buczek i pan Włodzimierz Sadłowski, byli dziećmi, które trafiły w otchłań sowieckiego zła i okrucieństwa. Również wywiezionymi dziećmi, właśnie 10 lutego 1940 roku, były nieżyjące już panie:

Regina Grzebyta (nauczycielka w naszej szkole), jej siostra Antonina Brancewicz i przyjaciółka parkowskiej szkoły pani Władysława Sokołowska.

Uroczystość upamiętniającą 85. rocznicę wywózki Polaków na Sybir rozpoczęto odśpiewaniem hymnu państwowego w asyście pocztów sztandarowych Związku Sybiraków Koło Rogoźno – Wągrowiec i Szkoły Podstawowej im. Józefa Wybickiego w Parkowie. Następnie dyrektor szkoły Danuta Talar – Soloch powitała gości i w krótkim przemówieniu poprosiła o przyjęcie przez pana Włodzimierza Sadłowskiego z rąk młodzieży symbolicznego „światełka pamięci”, które jest znakiem mającym urzeczywistnić przesłanie, by każdy okrucieństwa o bohaterach tamtych nieludzkich czasów ocalić od zapomnienia. Zapewniła także, „że pokolenia, które mają to szczęście, iż nie zaznały okrucieństwa wojny i prześladowań, będą zawsze pamiętać i dbać o cześć oraz należyty Sybirakom szacunek. W szkole, w rodzinie, w lokalnej społeczności nie zabraknie troski, by pamięć o „ziemi cierpień” nie zanikła.”

Uczczono także minutą ciszy zmarłych Sybiraków, szczególnie tych, którzy byli członkami Koła oraz zmarłą niedawno członkinię

Związku Sybiraków Koła Rogoźno – Wągrowiec panią Renatę Tomaszewską.

Na apelu obecny był ksiądz kanonik Adam Czechorowski - kapelan Związku Sybiraków Koła Rogoźno Wągrowiec.

Na uroczystość, której przesłaniem było oddanie należytej czci wywiezionym Polakom w tamtych nieludzkich czasach, przybyli znamienici goście. Gminę Rogoźno reprezentował pan Łukasz Zaranek Burmistrz Rogoźna, Przewodniczący Rady Miejskiej Rogoźna pan Jarosław Łatka, pani Blanka Gaździak – Sekretarz Gminy Rogoźno, radni RM pan Henryk Janus, pan Adam Nadolny i pan Paweł Wojciechowski. Powiat Wągrowiecki reprezentował pan Tomasz Kranc – Starosta Powiatu Wągrowieckiego, władze samorządu wągrowieckiego reprezentowały panie dr Małgorzata Chmielarz – Wójt Gminy Wągrowiec pani Justyna Michalska zastępca Burmistrza Miasta Wągrowca oraz pani Kamila Januchowska. Związek Sybiraków Koło

Rogoźno – Wągrowiec reprezentował Prezes pan Władysław Sadłowski.

Swoją obecnością zaszczyliły nas rodziny Sybiraków: pan Marian Sokołowski, pani Elżbieta Król, pani Grażyna Bąk, pani Grażyna Chudzio, pani Karolina Hańčkowiak, pani Aleksandra Dopieralska, pani Barbara Cegielska i pani Joanna Brzezińska oraz członkowie i sympatycy Koła pan Gustaw Wańkiewicz były Starosta Powiatu Obornickiego, pani Natalia Pietrowiak.

Szczególnie miło było nam gościć dyrektorów placówek oświatowych Gminy Rogoźno, z którymi pan Włodzimierz Sadłowski i Sybiracy zrzeszeni w Związku Sybiraków Koło Rogoźno – Wągrowiec ściśle współpracują, krzewiąc pamięć o Golgocie Wschodu i ucząc szacunku do Ojczyzny, drugiego człowieka, wolności i prawdy. Gościliśmy panią Renatę Bolczyk dyrektora Szkoły Podstawowej im. Olimpijczyków Polskich w Rogoźnie, pana Pawła Bździak dyrektora Szkoły Podstawowej im. Powstańców Wielkopolskich w Rogoźnie, panią Katarzynę Gniadek dyrektora Szkoły Podstawowej im. Noblistów Polskich w Gościejewie, panią Iwonę Gruszkę dyrektora Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Pruścach, panią Martę Maciejek dyrektora Przedszkola Samorządowego „Słoneczne Skrzaty” w Parkowie i panią Marię Sierzchułę dyrektora Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Budziszewku.

Instytucje i organizacje ściśle współpracujące ze Związkiem Sybiraków reprezentowały pani Marta Sygnecka – Dyrektor Rogozińskiego Centrum Kultury, pani Sylwia Sell – wiceprzewodnicząca NSZZ „Solidarność” Pracowników Oświaty i Wychowania w Rogoźnie, pani Katarzyna Kiełpińska Zastępczyni Komendanta Hufca ZHP Wągrowiec i pani Julia Marszał – przyboczna MWDH „Brzask”.

Wśród zaproszonych gości nie zabrakło pana Adama Józwiaka leśniczego Leśnictwa Wełna, który przypomniał nam o tym, iż 10 lutego 1940 r. jedną z pierwszych grup deportowanych byli leśnicy

i pracownicy leśni.

Pan Krzysztof Działo – historyk, wieloletni nauczyciel w naszej szkole, jeden z głównych pomysłodawców organizacji spotkań ze świadkami historii w parkowskiej szkole, w krótkiej prezentacji przypomniał zgromadzonym o roli, jaką odgrywa szkoła w kultywowaniu pamięci o lokalnych bohaterach i o postaciach, które zaszczyliły w naszej społeczności niepodważalne wartości i stały się autorytetami dla następnych pokoleń.

Społeczność szkolną reprezentowała Rada Rodziców: pani Joanna Kaźmierczak – przewodnicząca, pani Aneta Karólska - wiceprzewodnicząca, pan Wojciech Kurowski – sekretarz RR, nauczyciele, pracownicy oraz obecni na niezwyklej i niepowtarzalnej lekcji historii uczniowie.

Prezes Związku Sybiraków Koła Rogoźno – Wągrowiec zabierając głos, podziękował gościom za przybycie i w imieniu Członków Koła uhonorował Szkołę Podstawową im. Józefa Wybickiego w Parkowie pamiątkowym medalem za działania w przywracaniu

pamięci o przeszłości, o wydarzeniach, ludziach, którzy wpisali się w historię naszego narodu. W sposób szczególny zwrócił się do dzieci i młodzieży, przybliżając najważniejsze fakty z wywózek Polaków na Syberię, życząc nieustającej pasji w pielęgnowaniu historii. Pan Paweł Wojciechowski zaprezentował dorobek Związku Sybiraków Koła Rogoźno – Wągrowiec, podejmowane działania i inicjatywy na rzecz kultywowania pamięci o trudnej historii ludzi zesłanych na nieludzką ziemię.

Pan Krzysztof Działo przedstawił tradycję organizacji spotkań w szkole upamiętniających ważne wydarzenia historii Polski i regionu. Wzruszającym momentem była prezentacja fragmentów wspomnień z pobytu na Syberii pani Reginy Grzebyty, pani Władysławy Sokołowskiej i pana Zygmunta Stręczaka.

Wystąpienia Starosty Wągrowieckiego, Burmistrzów Gminy Rogoźno i Gminy Wągrowiec, Wójta Gminy Wągrowiec i kapelana Koła przypomniały o szacunku do drugiego człowieka i wartościach, o których nigdy, nawet w bezdusznym i porażających warunkach życia, nie można zapominać.

W nastrój zadumy, przeplatany łzami wzruszenia wprowadziły uczennice Noemi, Łucja, Weronika i Zuzanna podczas części artystycznej ujętej w formie prezentacji wspomnień dzieci – Zesłańców Sybiru, przeplatanych poezją i pieśnią.

Dużym zainteresowaniem cieszyła się wśród gości i uczniów wystawa poświęcona Zesłańcom Sybiru oraz pokazująca publikacje zawierające opracowania historyczne i wspomnienia z czasów radzieckich represji wobec Narodu Polskiego. Część oficjalną uroczystości zakończono odśpiewaniem „Hymnu Sybiraków.”

Wspólne rozmowy i wspomnienia przy słodkim poczęstunku zakończyły uroczystości rocznicowe.

Szkoła Podstawowa im. Józefa Wybickiego w Parkowie

Obchody 85. rocznica pierwszej masowej deportacji Polaków na Sybir w Przemyślu

W Przemyślu, w 85. rocznicę pierwszej masowej deportacji Polaków na Sybir odbyła się uroczystość, która od wielu lat nosi nazwę „**ZAPAL ZNICZ WYWIEZIONYM**”. Uroczystość upamiętniająca Ofiary sowieckiego totalitaryzmu zesłane w czterech masowych deportacjach II wojny światowej i okresu powojennego. Jak podają źródła Związku Sybiraków w latach 1940 – 1956 zesłano na Sybir i do Kazachstanu **1 milion 750 tyś.** Polaków.

Uroczystość, której organizatorem był Związek Sybiraków Oddział w Przemyślu i Prezydent Miasta Przemyśla rozpoczęła się Mszą świętą w kościele pw. Świętej Trójcy. Na początku eucharystii, której przewodniczył ks. bp Krzysztof Chudzio, hierarcha poinformował, że funkcję duszpasterza Związku Sybiraków Oddział w Przemyślu po zmarłym ks. prałacie Janie Mazurku objął ks. płk. Władysław Maciej Kozicki.

Podczas Mszy świętej homilię wygłosił ks. prałat płk Władysław Maciej Kozicki – *Modlitwa i pamięć są dla nas zadaniem. Niech prawda o tych tragicznych kartach z życiorysu wielu Polaków i Polek nie zniknie z podręczników historii. Niech religia w szkołach podtrzymuje w sercach młodych ludzi to, co święte i wartościowe* – apelował.

Po eucharystii uczestnicy uroczystości zgromadzili się przed tablicą pamiątkową umieszczoną w arkadii kościoła przed, którą zostały złożone zapalone znicze. Następnie uformowano kolumnę, która przeszła wzdłuż rzeki San do pomnika „Zesłańcom Sybiru i Ofiarom Katynia”.

Tu odbyła się druga część uroczystości.

Rozpoczęła się odegraniem Hymnu Sybiraków ważnego akcentu każdej sybirackiej uroczystości. Pani Teresa Paryna odczytała okolicznościowy wiersz oraz ks. prałata płk Władysława Kozickiego i ks. płk Jerzego Mokrauza Następnie odmówili modlitwę ekumeniczną

UROCZYSTOŚCI I SPOTKANIA

Okolicznościowe przemówienie wygłosił wiceprezes przemyskiego Oddziału Związku Sybiraków Marian Boczar. W swoim wystąpieniu podkreślił, że *jesteśmy zobowiązani zachować w pamięci Rodaków, którzy poświęcili swoje życie. Musimy pamiętać o matkach Sybiraczek, Ojcach Sybirakach, żołnierzach Sybirakach walczących na frontach II wojny światowej i... o dzieciach Sybiru – obecnie żyjących jeszcze Sybirakach dzięki, którym mówimy po polsku i żyjemy w niepodległym państwie polskim.*

Wśród osób, które zabrały głos podczas uroczystości był: Poseł na Sejm RP Andrzej Zapałowski, Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego Piotr Pilch, Starosta Przemyski Bożena Ryczan, Radny Sejmiku Wojewódzkiego Mirosław Majkowski i Prezydent Miasta Przemyśla Wojciech Bakun.

W tym ważnym dla Sybiraków dniu nie zabrakło wyróżnień i podziękowań dla osób wspierających działalność Związku Sybiraków. Złotą odznaką za zasługi został wyróżniony Pan Łukasz Sztof – potomek Sybiraków, a Odznakę Honorową Sybiraka otrzymali: Pani Elżbieta Laska – Dyrektor Archiwum Państwowego w Przemyśle, Ojciec Krzysztof Górski – karmelita i Pani Krystyna Makuchowska – potomkini Sybiraków.

KOMUNIKAT 1/155

Podziękowania otrzymali: Pan Piotr Pilch – Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego, Pani Bożena Ryczan – Starosta Przemyski, Pan Norbert Kowalski – Dyrektor Hotelu „Accademia”, Pan Andrzej Strycharski, Pani Izabela Kardasińska z grupy rekonstrukcyjnej i Pani Barbara Ożga mieszkanka Przemyśla.

Na zakończenie uroczystości został odczytany przez Pana Tadeusza Szczerbatego – aktora Teatru „Fredreum” Apel Pamięci Sybiraków i przed pomnikiem zostały złożone kwiaty i zapalone znicze.

Tekst: **Marian Boczar**

Zdjęcia: **Katarzyna Boczar i Łukasz Sztolf**

Z całą relacją można zapoznać się na stronie internetowej:

sybiracy-przemysl.pl

Obchody 85. rocznicy pierwszej masowej deportacji w Rzeszowie

Obchody w Rzeszowie zorganizowali Związek Sybiraków Oddział w Rzeszowie i X Liceum Wojskowe im. Sybiraków w Rzeszowie przy wsparciu Instytutu Pamięi Narodowej Oddział w Rzeszowie

Uroczystości rozpoczęła Msza Święta w intencji ofiar oraz ocalałych z zesłania w dolnym kościele rzeszowskiej katedry pod przewodnictwem bp. Jana Wątroby, ordynariusza diecezji rzeszowskiej, homilię wygłosił ks. Władysław Jagustyn, kapelan Sybiraków. Obchody 85. rocznicy pierwszej masowej deportacji Polaków na „nie-ludzką ziemię” połączone były ze ślubowaniem kadetów klas pierwszych X Liceum Wojskowego im. Sybiraków.

Podczas uroczystości wręczono medale „Za zasługi dla rzeszowskiego Oddziału Związku Sybiraków” ustanowione w 35. rocznicę jego powstania.

Medale wręczył Józef Sieńko, prezes Zarządu Rzeszowskiego Oddziału Związku Sybiraków w asyście wiceprzewodniczącego Zarządu Wojewódzkiego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Policjantów w Rzeszowie asp. szt. Tomasza Wosia.

Medale otrzymali:

dr Ewa Leniart - poseł na Sejm RP, Józef Jodłowski - senator RP, dr hab. Dariusz Iwaneczko - dyrektor IPN Oddział w Rzeszowie, dr Marcin Bułała - naczelnik Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej IPN w Rzeszowie, Hubert Bury - naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Rzeszowie, Grzegorz Leszczyński - pracownik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa w Rzeszowie, Mariusz Małachowski - członek Stowarzyszenia Odra – Niemen.

UROCZYSTOŚCI I SPOTKANIA

Specjalnym podziękowaniem prezes Józef Sieńko wyróżnił Adrianę Sulimirską oraz społeczność Szkoły Podstawowej im. Sybiraków w Nawsiu, za utrwalanie historii zsyłek Polaków na Sybir podczas III Wojewódzkiego Międzypokoleniowego Spotkania Upamiętniającego losy Zesłańców Sybiru deportowanych w latach 1940-1956 na Sybir i do Kazachstanu.

Podczas uroczystości były okolicznościowe przemówienia, dr hab. Dariusz Iwaneczko, dyrektor IPN w Rzeszowie, zwrócił się do kadetów X Liceum Wojskowe im. Sybiraków w Rzeszowie:

...przypomniał historię przemyskiego pisarza Przemysława Bystrzyckiego, którego rodzina doświadczyła skutków agresji ze strony okupanta, podobnie jak mieszkańcy ówczesnego polskiego pogranicza.

Na zakończenie uroczystości złożono wieńce i zapalono znicze pod tablicą „Pamięci Polaków zesłanych na Sybir” ufundowaną przez Związek Sybiraków Oddział w Rzeszowie, zaprojektowaną przez Zofię Miłał-Szczepańską. Tablica zawiera wizerunek Matki Bożej Sybiraków oraz listę miejsc zesłań Polaków na Sybir. Tablica ta została odsłonięta i poświęcona przez Ojca św. Jana Pawła II w czasie konsekracji kościoła w 1991 r.

Tekst: Józef Sieńko

Zdjęcia: IPN O/Rzeszów

85. rocznicy pierwszej masowej deportacji w Toruniu

10 lutego br. w VI Liceum Ogólnokształcącym im. Zesłańców Sybiru w Toruniu odbyły się obchody 85. rocznicy pierwszej masowej zsyłki Polaków na Sybir. Dzień ten jest również Świętem szkoły, noszącej imię Zesłańców Sybiru.

Uroczyste obchody rozpoczęły się Mszą św. w kościele Chrystusa Króla, której przewodniczył i homilię wygłosił ks. prałat Andrzej Nowicki. Następnie, Sybiracy, goście, młodzież szkolna w asyście wojskowej orkiestry przeszli na teren szkoły. Tam, przy pomniku Sybiraków odbyła się dalsza część uroczystości.

Na obchody przybyli: Sybiracy wraz z prezesem ZS oddział Toruń - J. Myrchą, przedstawiciele władz województwa , miasta, CSAiU z kompanią honorową i orkiestra wojskowa.

UROCZYSTOŚCI I SPOTKANIA

Oczywiście, obecny był także dyrektor VI Liceum Ogólnokształcącego im. Zesłańców Sybiru z uczniami i nauczycielami. Młodzież z klas mundurowych pełniła wartę przy pomniku i towarzyszyła delegacjom podczas składania wiązanek .

W swoim wystąpieniu prezes Myrcha przypomniał dramatyczną historię zesłań, zwrócił też uwagę na konieczność kultywowania pamięci o Gólgocie Wschodu. Niestety, Sybiraków jest coraz mniej, ale cieszyć może fakt, że do Związku dołączają potomkowie zesłańców, a na uroczystościach upamiętniających te wydarzenia, pojawia się coraz liczniejsze grono Gości, co daje nadzieję, że historia Sybiru nie zostanie zapomniana. Szczególne słowa skierował do młodzieży z VI LO. Podziękował za uczestnictwo w uroczystości, ale przede wszystkim, za zaangażowanie, kultywowanie pamięci oraz bezpośrednie spotkania, które młodym pomagają zrozumieć przeszłość, a seniorom – podzielić się wspomnieniami i przeżyciami.

Tę część spotkania zakończył apel poległych, salwa honorowa oraz złożenie kwiatów i zniczy pod pomnikiem Sybiraków.

Wszyscy zgromadzeni wspólnie odśpiewali Hymn Sybiraków.

Następnie, wszyscy przenieśli się do sali gimnastycznej VI LO. Przybyli goście wysłuchali pięknego programu poetycko - muzycznego, opartego na wspomnieniach Sybiraków, w wykonaniu uczniów liceum. Ostatnim punktem obchodów było szczególne spotkanie - spotkanie pokoleń. W szkolnej świetlicy, przy kawie, herbacie i cieście młodzież doświadczyła kolejnej żywej lekcji historii. Uczniowie rozmawiali z Sybirakami o ich przeszłości, ale także o tym, czego doświadczają teraz. Na młodzież czekała również niespodzianka - wielki tort z okazji święta szkoły.

Opracowała: **Izabela Światała** - nauczycielka
VI LO im. Zesłańców Sybiru w Toruniu

85. rocznica pierwszej masowej deportacji Polaków w Złotnikach

Zgodnie z planem zamierzeń Zarządu Oddziału Związku Sybiraków oraz Koła Fabryczna na 2025 r. po raz pierwszy uroczystość pierwszej masowej deportacji odbyła się w Złotnikach. Rozpoczęła się w kościele Najświętszej Marii Panny Różańcowej /z udziałem Poczty Sztandarowych i sygnalisty/ - jako część religijna oraz przed Ołtarzem Matki Bożej Królowej Polski – jak część patriotyczna z udziałem Kompanii Honorowej, Poczty Sztandarowych, Orkiestry oraz Delegacji składających kwiaty i znicze/. Na zakończenie przewidziana jest część integracyjna w Złotnickim Centrum Spotkań. Uroczystość była poświęcona wszystkim Obywatelom Polski zesłanym w latach 1938 – 1956, a szczególnie tym co na zawsze zostali w drodze do rejonów zesłania i w tychże rejonach!

Eucharystii przewodniczył i homilię wygłosił ks. dr Jerzy Żytowiecki – proboszcz parafii pw. Św. Bonifacego. W koncelebrze uczestniczyli ks. dr Wojciech Tokarz i ks. Andrzej Pańczak.

Druga część uroczystości odbyła się przed kolumbarium i ołtarzem Matki Boskiej Królowej Polski. Po odśpiewaniu Hymnu Polski, p. Ryszard Janosz – powitał Uczestników, a następnie przypomniał „ciemną noc” nie tylko 10.02.1949 r. – ale wyniszczenie Narodu Polski nie tylko przez Sowieców, lecz i Niemców w czasie II w. św., a także przez ZSRR po wojnie. Mamy zaborczych sąsiadów ... nawet i w dobie dzisiejszej XXI wieku.

Następnie wysłuchaliśmy wypowiedzi, m.in. pp.: Michała Syska – zastępcy Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, Michała Młyńczaka - Wiceprezydenta Wrocławia, Kamilli Jasińskiej – z Centrum Historia ZAJEZDZIA czy też Tomasza Frischmanna – burmistrza Oławy. Został odczytany wiersz o Sybirakach.

Uczestniczyliśmy w Apelu Pamięci – prowadzonego przez Panią Podporucznik z CSWIIC i po nim uczczenia Poległych w różnych rejonach ZSRR nie tylko Sybiraków, ale i Żołnierzy – Sybiraków walczących o wolną POLSKĘ – salwą honorową.

UROCZYSTOŚCI I SPOTKANIA

Uroczystość Patriotyczną zakończyliśmy modlitwą, składaniem wieńców i kwiatów oraz zapaleniem zniczy i odśpiewaniem z orkiestrą Hymnu Sybiraków.

Kolejnym punktem uroczystości było spotkanie integracyjne w Złotnickim Centrum Spotkań.

Opracował: **Antoni Tunkiewicz**

POSIEDZENIE ZARZĄDU GŁÓWNEGO 09.02.2025 r.

W przeddzień uroczystości centralnych obchodów 85' Rocznicy I Masowej Deportacji Polaków na Syberię do Warszawy zjechały się delegacje Oddziałów Związku Sybiraków.

W hotelowej restauracji wieczorem odbyło się posiedzenie Zarządu Głównego z udziałem Prezesów Oddziałów, Kół i członków Związku. Wałbrzyski Oddział reprezentowany był przez Wiceprezesa Zarządu Głównego Adama Mitelszteta, Sekretarza Oddziału Wacława Kwiecińskiego, Raisę Podhorodecką i Marię Kujawa.

Obecni na Posiedzeniu członkowie Związku mogli na żywo przyjrzeć się obradom Zarządu Głównego i w punkcie wolne wnioski przedstawić swoje pomysły mające usprawnić funkcjonowanie naszego Stowarzyszenia.

Obrady przebiegły zgodnie z zaplanowanym programem obrad i jak zawsze na koniec wywiązała się ożywiona dyskusja zebranych.

Z sybirackim pozdrowieniem

Opracował: **Wacław Kwieciński**

CENTRALNE OBCHODY 85. ROCZNICY PIERWSZEJ MASOWEJ DEPORTACJI Z UDZIAŁEM MINISTRA LECHA PARELLA W WARSZAWIE

Mszą Świętą w katedrze polowej Wojska Polskiego rozpoczęto centralne uroczystości 85. rocznicy pierwszej masowej deportacji Polaków na Sybir.

Liturgii z udziałem Ministra szefa Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych Lecha Parella oraz członków Związku Sybiraków przewodniczył ks. por. Karol Bernatek.

Po eucharystii wzruszającą "Pieśń o matce" w wersji sybirackiej zaśpiewał 90 letni już Sybirak Jerzy Lewicki z Kołobrzegu, któremu na Syberii zmarła matka i siostra.

Po Mszy Świętej z udziałem poczty sztandarowego Wojska Polskiego, Związku Sybiraków i warszawskich szkół autokar przewiózł zgromadzonych na Skwer Matki Sybiraczki przed Pomnik Poległym i Pomordowanym na Wschodzie, gdzie odbyły się centralne uroczystości upamiętniające 85. rocznicę pierwszej masowej deportacji Polaków na Sybir. Organizatorami tych uroczystości był Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych oraz Zarząd Główny Związku Sybiraków.

"Spotykamy się tutaj dzisiaj, w 85. rocznicę pierwszej masowej deportacji w głąb Związku Sowieckiego, aby zachować ten straszny czas w pamięci, jako przestrożę, i uhonorować ofiary sowieckich zbrodni" – powiedział podczas uroczystości pod pomnikiem Poległych i Pomordowanych na Wschodzie Minister Lech Pańella, szef Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, reprezentujący w tym dniu również Prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska.

UROCZYSTOŚCI I SPOTKANIA

Związek Sybiraków reprezentowany był przez Prezesa Zarządu Głównego Kordiana Borejko.

W uroczystości wzięli udział m.in. ministra kultury i dziedzictwa narodowego Hanna Wróblewska, przedstawiciele władz państwowych i stowarzyszeń kombatanckich, przedstawiciele wojska i służb mundurowych, duchowieństwo wojskowe, harcerze.

Podczas uroczystości wręczono odznaczenia.

Medal Pro Bono Poloniae otrzymali: Danuta Jatczak, Jan Rybojad, Genowefa Suwała.

Medal Pro Patria otrzymali: Maria Kujawa, Wacław Kwieciński, Jerzy Lewicki, Tadeusz Rudzki.

Związek Sybiraków odznaczył Ministra Lecha Parella, szefa Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, medalem pamiątkowym 95' Rocznicy Powstania Związku Sybiraków.

Odczytano również Apel Poległych, oddano salwę honorową i odegrano Marsz Sybiraków.

Uroczystość zakończyło złożenie kwiatów pod Pomnikiem przez wszystkie delegacje i Sybiraków.

UROCZYSTOŚCI I SPOTKANIA

Tekst i zdjęcia : Waclaw Kwiecieński i UdsKiOR

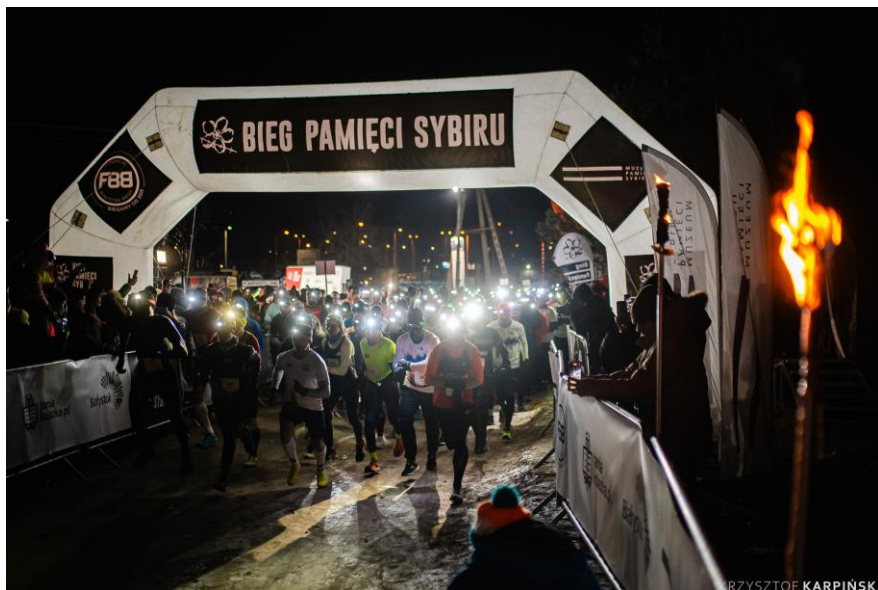
VII Bieg Pamięci Sybiru w Białymstoku – hołd dla Zesłańców

8 lutego 2025 roku w Białymstoku odbył się VII Bieg Pamięci Sybiru, wydarzenie upamiętniające Ofiary sowieckich deportacji. Tego dnia ponad 1100 uczestników, w biegu wirtualnym około 2000 osób, niezależnie od wieku i kondycji fizycznej, po raz kolejny oddało hołd Zesłańcom, którzy na przestrzeni lat doświadczyli tragedii wywózek na Sybir.

Bieg rozpoczął się w atmosferze zadumy i refleksji. Przed startem uczestnicy wzięli udział w krótkiej ceremonii upamiętniającej ofiary deportacji. Głos zabrali wojewoda podlaski Jacek Brzozowski, prof. Wojciech Śleszyński dyrektor Muzeum Pamięci Sybiru oraz Jolanta Hryniewicka prezes białostockiego Oddziału Związku Sybiraków. Po przedstawieniu sytuacji z września 1939 - IV rozbiórce Polski - zawodnicy ruszyli na trasę liczącą 5 i 10km, symbolicznie nawiązującą do drogi zesłańców. Trasa wiodła przez Las Turczyński – na pograniczu Białegostoku i Kleosina miejsce, które idealnie oddaje klimat surowych, syberyjskich warunków. Na trasie były inscenizacje, przypominające ideę biegu i lampiony oznaczające drogę.

Na starcie stanęli zarówno doświadczeni biegacze, jak i amatorzy, młodzież, seniorzy, a także przedstawiciele środowisk patriotycznych i kombatanckich. Wszyscy, niezależnie od sportowego wyniku, uczestniczyli w biegu przede wszystkim w duchu pamięci i szacunku dla tych, którzy przeszli przez gehennę wywózek.

Organizatorem wydarzenia była Fundacja „Białystok Biega” we współpracy z Muzeum Pamięci Sybiru oraz Związkiem Sybiraków. Dzięki ich staraniom, bieg nie tylko przyciągnął licznych uczestników, ale również stał się ważnym elementem edukacyjnym, przypominającym młodszemu pokoleniu o bolesnej historii.

Na mecie każdy zwycięzca otrzymał pamiątkowy medal, z symbolem maszyny do szycia, która pomogła rodzinie Sitarskich przeżyć te tragiczne lata. Dodatkowo, najlepsi w swoich kategoriach otrzymali wyróżnienie z „drewna” z zaznaczeniem zajętego miejsca, Wspomnienia Pana Ignacego, uczestnika Biegu - biegł w intencji swojej rodziny, która była wywieziona na Sybir. To był niezwykle wzruszający moment, ukazujący, jak ważne jest przekazywanie historii kolejnym pokoleniom.

Podczas ceremonii dekoracji zabrał głos Rafał Rudnicki, zastępca prezydenta m. Białegostoku, dziękując wszystkim uczestnikom tak godnego uczestnictwa w Biegu Pamięci oraz organizatorom za zorganizowanie tego przedsięwzięcia. Była to doskonała lekcja historii łącząca edukację z aktywnością fizyczną.

UROCZYSTOŚCI I SPOTKANIA

VII Bieg Pamięci Sybiru po raz kolejny udowodnił, że pamięć o zesłańcach jest wciąż żywa. Dzięki takim inicjatywom historia Sybiraków nie zostanie zapomniana, a ich cierpienie i heroizm będą nadal inspirować do refleksji nad wartością wolności i niepodległości.

Opracowała: **Jolanta Hryniewicka**

Zdjęcia: **Muzeum Pamięci Sybiru**

Ocalić od zapomnienia Inauguracja Mini Panoramy w Zespole Szkół Technicznych im. gen. Wł. Andersa w Białymstoku

Dnia 25 lutego 2025 roku w Zespole Szkół Technicznych im. gen. Wł. Andersa w Białymstoku odbyła się uroczysta inauguracja Mini Panoramy, poświęconej historii Sybiraków oraz losom zesłańców na Syberii i Kazachstanie. Było to wydarzenie o szczególnym znaczeniu dla środowiska Sybirackiego oraz całej społeczności szkolnej, które miało na celu upamiętnienie trudnych losów Polaków zesłanych na Wschód oraz pielęgnowanie pamięci o ich bohaterstwie i wytrwałości.

W uroczystości uczestniczyli przedstawiciele władz lokalnych, duchowieństwa, kombatanci, członkowie Związku Sybiraków oraz młodzież szkolna. Swoją obecnością zaszczytili nas min. Wicewojewoda podlaski Paweł Krutul, Kurator Oświaty pani Agnieszka

Krokos-Jancyło, przedstawicielka Urzędu Miasta i Muzeum Pamięci Sybiru.

Uroczystość rozpoczęła się od odśpiewania hymnu Sybiraków. Dyrektor Szkoły Renata Frankowska przywitała serdecznie wszystkich zaproszonych gości, po czym głos zabrał Jerzy Bołtuć, prezes Podlaskiego Stowarzyszenia Pamięci Zesłańców Sybiru, przedstawiając sylwetkę autora Mini Panoramy Dymitra Grozdewa, jak również Panoramy Golgoty Wschodu. znajdującej się w dolnej części kościoła pw. Ducha św. Prezes Oddziału Związku Sybiraków Jolanta Hryniewicka, podziękowała pani dyrektor i społeczeństwu szkoły oraz wszystkim zaangażowanym w realizacji tego projektu, za tak wspaniałe odrestaurowanie i umieszczenie obrazów w unikalnych ramach. Podkreśliła jak ważne jest przekazywanie wiedzy o Sybirze i o niezłomnym duchu patriotów. Tak cenne przedsięwzięcie powstało dzięki wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do powstania tak godnej inicjatywy, a szczególnie moderatorom z Młodzieżowej Rady Miasta Białegostoku, Stowarzyszeniu Spraw Obywatelskich oraz Stowarzyszeniu Pamięci Zesłańców Sybiru. Podziękowała również za wspaniałe przygotowany program artystyczny, obrazujący tragedię zesłańców.

Po chwili ciszy rozpoczęło się omawianie poszczególnych obrazów, składających się na cykl panoramy (9 obrazów). Omawiająca Jolanta Hryniewicka - I, II, obraz przedstawiający wywózki Polaków od XVIII wieku w wyniku zrywów niepodległościowych jak również deportacje w XX wieku podkreśliła, że jedyną różnicą był środek transportu, a warunki pobytu i represje wobec zesłańców nie różniły się od siebie. Przybliżyła także wizerunek patrona Sybiraków, Józefa Kalinowskiego - zakonne imię Rafał - uczestnika powstania styczniowego, skazanego na karę śmierci, a następnie

zamienioną na 10 - letnie zesłanie do kopalni soli w Usoli. Został beatyfikowany i kanonizowany przez Ojca św. Jana Pawła II.

Powrót do Ojczyzny był znaczącym wydarzeniem w życiu zesłańców. Mimo ukończeniu wojny w Europie w 1945 roku, akcja deportacyjna rozpoczęła się dopiero w 1946 roku i to z wielkimi trudnościami. Wróciliśmy do Polski, ale nie jak do Matki, ale jak do macochy.

Poszczególne obrazy o pracy w tajdze, przy budowie kolei i praca na polu w Kazachstanie przedstawiła wiceprezes Zarządu Teresa Borowska - ciężka praca przy układaniu torów- ginęło przy niej wielu wycieńczonych zesłańców, wyrąb drzew i spławianie drewna oraz wyczerpująca praca w upale na polu w Kazachstanie.

Modlitwa, to ona dawała siłę do przetrwania tych tragicznych wydarzeń. Obraz o tym tytule omawiała Barbara Sokólska, skarbnik Zarządu. Przeczyła wiersz kard. Stefana Wyszyńskiego o potędze modlitwy i wiary w moc zwrócenia się do Boga.

UROCZYSTOŚCI I SPOTKANIA

Kolejna Sybiraczka, Janina Rutkowska, założycielka Wspólnoty Wnuków Sybiraków, ponieważ była wywieziona w 1948 roku w wieku 7 lat i 8 miesięcy, musiała po ukończeniu 12 lat pracować. Opowiedziała swoje przeżycia od momentu aresztowania rodziny w 1948 roku, prace na polu i przy sianokosach oraz innych pracach w kółchozie.

Na zakończenie inauguracji zaproszeni goście zabierając głos, podkreślali znaczenie pielęgnowania pamięci historycznej oraz edukacji młodzieży w duchu patriotyzmu.

Mini Panorama, zaprezentowana podczas inauguracji, stanowi niezwykłą lekcję historii, ukazującą losy zesłańców. Jest to innowacyjna forma przekazu, która pozwala młodym ludziom lepiej zrozumieć dramatyczne wydarzenia sprzed lat i wczuć się w losy tych, których historia dotknęła najbardziej.

Na zakończenie uroczystości uczestnicy mieli okazję zwiedzić Mini Panoramę. Był to moment refleksji i zadumy nad losem tysięcy Polaków, którzy przeszli przez piekło zesłania. Wierzymy, że Mini Panorama stanie się stałym elementem edukacji historycznej w Zespole Szkół Technicznych im. gen. Wł. Andersa jak również w pozostałych ośrodkach edukacyjnych, inspirując kolejne pokolenia do zgłębiania wiedzy o historii Polski.

Dziękujemy wszystkim, którzy uczestniczyli w tym niezwykłym wydarzeniu, i mamy nadzieję, że Mini Panorama stanie się miejscem pamięci, refleksji i nauki dla wielu pokoleń.

Opracowała: **Jolanta Hryniewicka**

Uroczystość szkolna - Białystok

Dnia 28 lutego 2025 roku w Szkole Podstawowej nr 4 im. Sybiraków w Białymstoku odbyła się uroczystość z okazji święta szkoły oraz 85. rocznicy pierwszej masowej deportacji obywateli polskich na Syberię i do Kazachstanu, która miała miejsce 10 lutego 1940 roku. Wydarzenie to zgromadziło uczniów, nauczycieli, rodziców oraz zaproszonych gości, w tym przedstawiciele władz lokalnych, kombatanów, duchowieństwo i Sybiraków.

Uroczystość rozpoczęła się od wprowadzenia sztandaru szkoły oraz odśpiewania hymnu Sybiraków, po czym pani dyrektor szkoły powitała wszystkich zgromadzonych i przypomniała o znaczeniu pamięci historycznej dla młodego pokolenia.

Kolejnym punktem programu była część artystyczna przygotowana przez uczniów klas ósmych. Przedstawienie historyczne ukazało losy Polaków zesłanych na Sybir - ich trudną drogę, codzienne zmagania z surowymi warunkami oraz niezłomność ducha. Recytacje wierszy, pieśni patriotyczne oraz prezentacja multimedialna poruszyła zgromadzonych i pozwoliła lepiej zrozumieć tragedię tamtych lat. Pieśń o Matce, która poświęciła wszystko dla swoich dzieci, chroniła i pielęgnowała miłość do ojczyzny ucząc ojczystego języka, wzruszyła wszystkich do głębi.

Następnie głos zabrała prezes Oddziału Związku Sybiraków Jolanta Hryniewicka, witając szczególnie serdecznie uczniów i zwracając się do nich przybliżyła czas tych tragicznych wydarzeń, opisując warunki transportu na Wschód, pobyt, naukę w szkole rosyjskiej. Dziękując za przekazaną część artystyczną stwierdziła, że do tak realnie i plastycznie pokazaną drogę zesłania na Daleki Wschód nic nie można dodać, tylko przywołać z pamięci.

UROCZYSTOŚCI I SPOTKANIA

Zabierając głos zaproszeni goście, podzielili się refleksjami na temat tragicznych wydarzeń związanych z wywózką.

Po zakończonej uroczystości obecne w szkole Sybiraczki - Teresa Borowska, Barbara Sokólska, Janina Rutkowska i Jolanta Hryniewicka udały się do poszczególnych klas, aby przedstawić uczniom " żywą lekcję historii". Mimo młodego wieku uczniowie byli bardzo zainteresowani naszymi wspomnieniami. Cytując Oskara Wilde pamiętamy " Pamięć to pamiętnik, który stale nosimy ze sobą".

Obchody tego ważnego dnia były nie tylko lekcją historii, ale również wyrazem hołdu dla tych, którzy przeszli przez niewyobrażalne cierpienia, zachowując wiarę i nadzieję na powrót do ojczyzny. Dzięki takim wydarzeniom młode pokolenie może lepiej zrozumieć znaczenie wolności i patriotyzmu.

Opracowała: **Jolanta Hryniewicka**

Nekrologi

W dniu 15 grudnia 2024 roku zmarła w wieku 94 lat
ukochana Mama i Babcia

Własta Kozłowska

Sybiraczka

Msza święta żałobna odprawiona zostanie
w czwartek 19 grudnia 2024 roku o godzinie 10:30
w kościele św. Katarzyny na Służewie, ul. Fosa 17,
po czym nastąpi odprowadzenie do grobu rodzinnego
na Cmentarz w Pyrach, ul. Farbiarska 30.

O czym zawiadamiają pogrążeni w głębokim smutku
córka, zięć i wnuk z rodziną

W dniu 14 lutego 2025r. zmarła, przeżywszy 88 lat

BARBARA RYBAŁTOWSKA-SZELICHOWSKA

Nabożeństwo żałobne zostanie odprawione 25 lutego 2025 roku
o godz. 12.00 w kościele św. Karola Boromeusza na Powązkach,
po którym nastąpi odprowadzenie Zmarłej
na cmentarz miejscowy do grobu rodzinnego.

O czym zawiadamiają pogrążeni w głębokim smutku

córka, wnuczka i wnuk

Pozostaniesz na zawsze w naszej pamięci.

Z głębokim smutkiem zawiadamiamy,
że dnia 27 grudnia 2024 r.
po ciężkiej chorobie odszedł od nas
ukochany Mąż, Tata i Dziadek

Ś † P

Jan Sosnowski

*Zesłaniec Sybiru w latach 1946-1956,
architekt, członek SARP,
zawsze oddany najbliższym,
żył 81 lat*

Msza św. pogrzebowa zostanie odprawiona
8 stycznia 2025 r. o godz. 10.30 w parafii pw. Pierwszych
Polskich Męczenników na os. Tysiąclecia 73.

Pogrzeb odbędzie się tego samego dnia o godz. 12.45
na cmentarzu Miłostowo od strony ul. Warszawskiej.

W smutku pogrążeni
Żona, Córka i Syn z rodzinami

Spis treści

Szanowni P.T. Prezysi Oddziałów i Kół Prosimy o zaznajamianie z treścią Komunikatuwszystkich członków Zarządu i Związku	2
www.sybiracyzg.pl	2
Odsłonięcie monumentu w hołdzie Sybirakom wywiezionym z Wysokiego Mazowiecka i z okolic.....	5
35. rocznica powstania Koła Związku Sybiraków w Rzepinie	6
GRÓB WETERANA.....	10
WALK O WOLNOŚĆ I NIEPODLEGŁOŚĆ POLSKI.....	10
XXV Koncert Pamięci w Białymstoku.....	12
Zaduszki sybirackie 2024.....	14
Apel z okazji Narodowego Święta Niepodległości	16
Ogólnopolski dzień Seniora.....	18
Przedstawiciele Polski, Litwy, Łotwy i Estonii podpisali w Rydze porozumienie organizacji patriotycznych	19
Sztandar - znak szczególnego znaczenia	22
Odsłonięcie i poświęcenie pomnika ks. Jerzego Popiełuszki.....	25
Międzypokoleniowe spotkanie upamiętniające losy Zesłańców Sybiru w Rzeszowie.....	27
Bezkres Sybiru.....	30
Świąteczny Wojewódzki Oplątek Kombatantcki w Rzeszowie	33
Wigilia Sybiraków w Białymstoku	35
Warszawscy Sybiracy na Wigilii w Kalinowie.....	37
„Sierociniec”	39
Wydarzenia w Kole Fabryczna.....	41
Relacja z Noworocznego Spotkania Kombatantów w Białymstoku.....	46
Lekcja żywej historii w Zespole Szkół Mechanicznych im. św. Józefa w Białymstoku	49
Obchody pierwszej wywózki 10.02.1940 r. w Oddziale Łomża	56
Obchody 85. rocznicy pierwszej masowej deportacji Polaków na Sybir w Kole Rogoźno- Wągrowiec	59
Obchody 85. rocznica pierwszej masowej deportacji Polaków na Sybir w Przemyślu.....	65
Obchody 85. rocznicy pierwszej masowej deportacji w Rzeszowie	69
85. rocznicy pierwszej masowej deportacji w Toruniu	72
85. rocznica pierwszej masowej deportacji Polaków w Złotnikach.....	75
POSIEDZENIE ZARZĄDU GŁÓWNEGO 09.02.2025 r.	78

CENTRALNE OBCHODY 85. ROCZNICY PIERWSZEJ MASOWEJ
DEPORTACJI Z UDZIAŁEM MINISTRA LECHA PARELLA W

WARSZAWIE.....	79
VII Bieg Pamięci Sybiru w Białymstoku – hołd dla Zesłańców	85
Ocalić od zapomnienia	88
Inauguracja Mini Panoramy w Zespole Szkół Technicznych im. gen. Wł. Andersa w Białymstoku.....	88
Uroczystość szkolna - Białystok.....	93
Nekrologi.....	96